

Mesi Juo Napano Pol Bivitauiiao Ban Namoneano Lu Nalo Na KORIN Verialiano Moti

Tukunuano bulati na niosi nei

Mesi juo nene nei napano Pol jirio ba ban namoneano nalo na Korin, naio jirio ea bogo napano binua bogokouo bija namoneano nalo ea yimo lu yako Korin, napano nalo tealo tiniel jer naio laka, ana amilkuei keano naio. Mia Pol berloglog kalo ka naio jo jidom jikili ka rila vatitig vovaiano nei, ka rila mia naio vija nalo amijikia ave bilbilu vatitig bereio. Mia iorou, bogo napano abe bilbilu vatitigio bereio naio berial banlo napano naio jaaro mia jaaro.

Ea mēsi nei togio beamu, Pol berii bior vaio naruei naio mil jikili laka banlo ea mēsi tai napano bivitauiia ba banlo. Mia naio ber kalo napano naio jaaro laka ka mijog napano nalo amijog kiano iliano, ana abilig kialo jidomiano ka kialo kariano, a amila vatitig vovaiano nei napano joalo, mia abe bilbilu vatitig bija naio bereio. Mia iorou, naio ber kalo, ber monoka asuvan veru ka asian van kialo namoneano bilbilu nalo na Judia napano nalo maka ve kialo saba.

Ea mēsi nei togio maariano, Pol milkuei jikili ban tomu tai na Korin napano aber ka nalo abe atevi riano mia nalo aju amila bulag namoneano nalo na vio na bija kialo verloglogiano napano

maka rimemedu. Nalo aju aber ka Pol maka ve atevi riano, mia naio mil kirsikili ka tukovio kalo, a berial ka naio be Yesu kiano atevi riano.

Torogio nalo na niosi nei

Iliano moti 1:1-11

Pol bija namoneano nalo na Korin 1:12—7:16

Veru napano ka riva van namoneano nalo na Judia 8:1—9:15

Pol berialio ka naio be atevi riano 10:1—13:10

Iliano maariano 13:11-14

Iliano moti

¹ Bilbilu nalo, kiniou Pol bija kuruado nei Timoti, kumemi juo numisaaro ka nubiviuo vija kamiu bereio ea m̃esi nei, nina kamiu ea Atua kiano yimo lu, ea komeli na toru na Korin, bija kamiu namoneano lu dolu nalo napano kumitu janea vio ea buruñara tanobuku nei na Kris.

Ea kiano verikariano, Atua bitirilar kiniou Pol ka nemei tibe Yesu Kristo kiano atevi tai, mia vite telabo ka noverialio van kamiu ea m̃esi nei, mia beamu ka nina, ² neber jibe nei ka kiaku volkouano ka mia karamãado Atua bija Tubo Yesu Kristo, naljuo atuvan kialo tiniememiano a tuñaroano toa kamiu nonovio.

Pol ber siva ban Atua bior kiano tinievuiano

³ Kiniou nojidom noilivu laka van kiado Atua nei napano naio be kiado Tubo Yesu Kristo karamãano, a naio be teta novo tai napano be burupati na bajago na tinietiano, a naio be Atua novo napano bujo ka bajago na ililuṣiluṣiano.

⁴ Bogo ninio napano kito robiviuo bogokouo,

Atua jo mililupuŝiluŝi vatitig kito, ana mila kito rojikili bereio. A kario, romijikia rodu bajago na ililupuŝilupuŝiano napano naio mila ka kito, rolaio kija van kiado bilbilu dolu nalo napano aju abiviuo kialo bogokouo nalo, rojalo tibe na.

⁵ Be riano laka ka bogo telabo roju robar jogvaiano nalo beberare ka Kristo bario, mia naio mila na romijikia rovar bunu kiano ililupuŝilupuŝiano novnovo nalo. ⁶ Mia bogo napano nubiviuo bogokouo nalo, numijamo ka ga, ka rila ka kamiu kumijikia kuvijog rivu a kuvijikia kuvijev meuliano. Mia bogo na numialio ka Atua mililupuŝiluŝi kumemi, naio bunu bo laka, bior napano mila ka numijikia nuvililupuŝiluŝi kamiu bereio, a numijikia nuvija kamiu ka kamiu kuvila kenemiu jidomiano ve tebievi ka kuvijikia kuvar dolu vovaiano nalo napano kamiu bunu kuvijikia kuviviuo. ⁷ Kumemi numisidomii venia napano kubar dolu ruei, mila na ea tivelinio na kamiu, kenememi jidomiano maka rimemebiju leleio, ka mia kamiu tuŝabe. Nina bior napano numijikia vatitig ruei ka bekurano napano monoka kuviviuo jogvaiano veverare ka napano kumemi nubiviuo, a mia kuvijikia kuvokar buruŝara ililupuŝilupuŝiano ea Atua bunu, veverare ka napano nubokario ruei.

⁸ Peli kamiu maka kuvijoglubar vatitig vo buruŝara bogokouo nalo napano kumemi nubinua bogo napano numitu numiŝau janea tanobuku na toru nei Esia, mia nemijikia never ka bova mia bova laka. Vite nalo teremi laka ka kumemi, maka nuvare kalo, banbano numisidomii nuber

nina naruei monoka nuvial juluvati na kiado meuliano vonganei. ⁹ Ee be riano, numijog jibe napano ver toro na toru na komeli tai berial ka mia auebinvin kumemi, mia numialio ka bo laka, bior napano numial ruei ka maka nuvijikia nuvituvan kumemi ga bereio ka mia nuvisikili tuñabe. Ea bogo na, numitu numidu kenememi meuliano joa Atua juñano ga, nubalea naio bior napano naio ga takurano be Atua napano mijikia rila toro napano ñaro binimei meul bereio. ¹⁰ A numonea naio jibe na, numial ka be riano, naio milarur kumemi, a vonganei kenememi jidomiano jikili vatitig ka naio mijikia rilarur kumemi bereio, maka rive vaarakurano ga, a mia naio to rila bogo nonovio.

¹¹ A kamiu monoka kuvija kumemi napano kuvisidomii kumemi bogo nonovio ea kenemiu volkouano nalo. Tibe na, bogo napano mia Atua rijog volkouano miroano nei, ana mia rilivu ka kumemi vatitig, rilarur kumemi den bogokouo nalo nei bereio, a mia kamiu ve miroano kuver siva laka vanio bior venia napano mia naio rila van kumemi.

Pol bervisivisii vatitig vite na mila naio maka bunu rimei riel ealo

¹² Kumemi nubar jogvaiano nalo jibe nei, mia vite tai napano jo mila numijog bo laka ea kumemi. Nina jidomiano tai napano joa kumemi napano ber jibe nei, ber ea tivelinio na kenememi bajago kamu ea miremiu, a kamu ea tomu dolu nalo na yetemeriba nei miralo, kumemi numila vite nonovio be lu vatitig, a kenememi meuliano be riano vatitig, jibe napano

Atua jidomio. Maka numimãau vija jidomiano na yetemeriba nei, mia numimãau bija Atua kiano tiniememiano. ¹³ Vite nonovio napano nubiv-itauiio ban kamiu ea kenememi mñesi nalo nei, nina vite nalo napano numijikia ka kamiu kuvijikia kuvulukuiio, a numijikia ka kamiu kuvijikia kuvuluku lubario. Ana ver vite nalo tai napano kumitu kumijikia beve torogio ga, nejidom ea bogoti nalo napano ju binimei, mia kamiu monoka kuvila von kuvijog vatitig nonovio. ¹⁴ Verver tibe na, bogo napano kito nonovio rotu vio takurano ea bogoti na toru nei napano Tubo Yesu rimeii bereio, mia kamiu kuvisaaro laka ka kumemi, a mia kumemi nuvisaaro laka ka kamiu.

¹⁵ Mia bior napano nomijikia vatitigio ka jidomiano novo na jibe na ju iviso ka kito ruei, nojidom laka ka bogo napano nojo ka navan ea tanobuku na Masetonia, mia nomei ka namaluvo kean kamiu. ¹⁶ Riano, nojo nojidomiiio ka nesel ea kamiu ea bogo ve va juo ruei, beamu ea bogo napano nojo nabano Masetonia, a juo nene ea bogo napano nojo nebinimei bereio, napano neberiamãa mia kamiu kuvitii kiniou noto vatitig ea kiaku m̃arabo ka navan yako Yutea, mia be deio. Nojidom nola rivu ka kamiu tibe na, mia tibe napano kumijikia ruei, maka bunu nejikia nalaio.

¹⁷ Mia nejidom ka kamiu monoka kuvijikia vatitig ka bogo napano nojo nojidomii ka nevedu kean kamiu, naio be vite tai napano nojidom laka ka nalaio, napano kiaku jidomiano jikili laka kanio. Naio maka ve vite tai napano

nobitoviton eaio, napano nojo nojidomiio ka navan ðeli mia navan re. Makanio, kiniou maka netibe tomu ninio napano maka kojikia komonmonea kialo iliano, ¹⁸ mia jibe napano kumijikia kumituvan ga Atua kiano iliano, kumijikia kumituvan ga bunu kenememi iliano. Kenememi “Ee” maka verenio “Makanio” ðeli “tibe na kovio,” ¹⁹ mia bogo numitu nuberenio “Ee” be “Ee” ga. Kumemi monoka nuve riano tibe na, rila ka nuveverare ka Atua kenerinio Yesu Kristo, nina napano kumemi tolu Silvanus a Timoti, nubinimei numioliolu ka ban kamiu nua ruei. Ea bogo na nuberial ka kiano iliano nalo abe riano bogo nonovio, bior “Ee” kiano be “Ee” bo garuei, ²⁰ a verikariano nonovio napano Atua berialio ruei ea tivelinio na Yesu, maka tai napano rimei tibe sibiano, mia abiniu abe riano. Vite na naruei mila na bogo napano roju robolkouo ban Atua, ea kiano tikariano banbano-o bokar napano rober “Mm,” kito rotu rola ea Yesu Kristo siano. ²¹ Kristo na naruei napano numioliolu ka ban kamiu, a Atua ga bitiri bulag kumemi ka nuvila kiano iñauano. A bija naina, Atua mila kumemi bija kamiu, kito robiniu robinimei vio takurano ea naio. ²² Atua bijauia kito ka robe kiano, naruei naio jian Niununo ju joomo ea kito, jibe verikariano tai ka mia kitoliko naio ea bogo nonovio napano ju ka rimei.

²³ Kiado Atua nei be riano bogo nonovio, a naio mijikia rijai iliano nei napano nojidom noverialio van kamiu. Jibe napano beamu neberio

ruei ka mia noyotuba kean kamiu yako Korin, mia karina maka nevedu, a ĩeli kumisidomii niegeniege kiniou biorio. Mia nojidom noverial van kamiu ka naio maka rivior kiaku vite tai, mia bior kamiu ga, ka napano nemijikia ver nevedu, mia monoka neil sikili van kamiu rivior kenemiu bajago tealó. Mia maka nosidom ka mia nola kamiu kuvijog rivova, naina naruei mila na maka bunu nevedu. ²⁴ Kiniou nemil ban kamiu jibe na, neber bo ka kuvisidomii re kuver nuvisidom nuvitu loa kamiu, ka nuvidu tuboiano loa kenemiu moneano. Maka tibe na, mia kumemi numisidom roimāu vio takurano ga, ka rila kamiu kuvijikia kuvijog rivu bogo nonovio, kuvisikili kuvitu sikili rivu ea kenemiu viekouoiano.

2

¹ Jibe na napano neberenio, nua na nebinimei beamu, tenalo tai napano monoka noil van kamiu riviorio, napano mila kamiu kumijog bova. Mia vonganei maka nosidom noviedu nala kamiu kuvijog rivova ve vaarakurano bereio, a jidomiano na naruei mila maka nevedu noyotuba kean kamiu na vo. ² Ver nevedu neil van kamiu, nala kamiu kuvijog rivova, mia kiniou bunu monoka nojog rivova, ana bogo napano kito roviniu rojog rivova tibe na, mia maka bunu tai napano mijikia rijai tai ka rijog rivu bereio. ³ Jidomiano na naruei neberialio ea mēsi tinene na napano nemijiano biedu beamu ruei. Kiniou nojidom ka kuvila von vovaiano nalo na rimemedu beamu ka rila ka verver bogo napano nevedu, mia maka bunu tenalo tai tu iviso

kean kamiu napano mia monoka nojog rivova ka kamiu riviorio. Ana ver kamiu kuvila kenemiu iñauano rimemedu, mia nemijikia nevedu neialio napano kubinimei bo bereio ruei, mia tibe na, nasaaro laka, a mia kiaku saariano nene rila kenemiu saariano bunu rive toru laka.

⁴ Neber jibe na bior napano bogo na nebivitu biedu ban kamiu nua na, nomijog bova laka garuei. Nomijog jibe kiaku iviso vaatara vuru kokorovio, a jogumiraku aju ajibiribil. Iliano na jikirkili nalo napano neber ka kamiu ea mēsi nei, maka nala rivior napano nojidom ka nala kamiu bunu kuvijog rivova, mia nojidom nala ka kamiu kuvitilubar ka kiniou nojo tinieku jii laka kamiu bogo nonovio.

⁵ Naruei jibe napano kito nonovio romijikia, toro tai jo iviso ka kamiu napano naio mila burumāra jaleleano nei. Nojidom never ka jaleleano napano naio milai, mila kiniou nomijogio bova, mia maka kiniou ga, mila kamiu miroano kumijog bova bunu. Mia maka nosidom never ka kamiu monoka kuvijev vironiano laka van naio bereio, ⁶ bior napano nemijikia ka kamiu nonovio kumil ban naio ruei. ⁷ Kamiu kumil ban naio bare bo naruei, mia vonganei be kenemiu bogo ka kamiu kuviekokoao, tiniemi riia naio bereio. Ver makanio, mia naio rijog rivova laka bereio, rivano-o rivova ka naio. ⁸ Ee, nejikili ka nebika den kamiu jibe na, ka kamiu kuvila meravo rivu van naio ka kamiu tiniemi jii naio keano vo.

⁹ Kiniou nejirii mēsi dolu nei nua na, nojidom nevitii veveio ka mia kamiu kumisaaro

ka kumonea kiaku iliano nalo napano juaio, ðeli makanio. ¹⁰ Bogo napano neber bo ka kuviekokoa toro tai, nomonea ka mia kuvilaio, a nana napano kubiekokoaio, kiniou bunu nebiekokoao. A maka nejikia, ðeli naio mila vite nalo tai bova kean kiniou bunu, mia kiniou na-jaaro ka noverial ea Kristo mirano ka nebiekokoanaio, a tibe na, rijai kamiu bunu ka kuvisaaro ka kuviekokoa toro dolu. ¹¹ Kito monoka rovitikar vatitig bior napano romijikia ruei Siñaro kiano jidomiano va nalo ka rila bulag kito, ana ver rotu roviekoko kito bogo nonovio, mia naio maka rijikia tuvulu kito leleio.

Pol berii kiano m̃arabo ka rivan yako Troas bija Masetonia

¹² Ana bogo napano maka bunu neviedu kean kamiu yako Korin, naba nomioliolu ka Kristo kiano Ioluano Vou ea komeli na Troas, a ea vio na, nemial jibe m̃aratavo betavo bo ban kiniou ka nala Tubo kiano im̃auano. ¹³ Ana vite va tai ea bogo na, nojidomiio ka mia neial kuruaku nei Taitas ea vio nene, mia naio maka to. Ana kiaku jidomiano jidom dede laka ka naio, mila na maka vesiou nojuvan nalo nei, nojoa kiaku m̃arabo bereio nemijaka ea tanobuku na Masetonia.

¹⁴ Kiaku ieliano ban jibe nei naruei, mia siva toru ban Atua, bior napano bogo nonovio naio ji Kristo ju ka vurim̃arabo ka kito. Beamu, kito robe kiano uolu ga, mia naio buru bulag kito ruei, ana rotakisor naio ravan ea vio nonovio, ana bogo na tomu nalo aial kito, mia avitilubarío ka Kristo naio be kiado Tubo. Peli nemijikia

never tibe na, kito rojibe ka bonotanunu novo tai napano amisebi, napano jo miou janea vio reraio, ana bogo na tomu nalo amijugunio, mia amijugun lubario ka Kristo jo moluo ealo. ¹⁵ Atua mila bonoti nene ban ea tomu nonovio, ba bokar nalo napano aju aban ea m̃arabo na ioruriano, a ba bokar nalo napano aju aban ea m̃arabo na nakovioiano. ¹⁶ Ana ea nalo napano aju aba kovio, bonoti nene bova jibe vite tai na m̃aro joono, mia ea nalo napano aju amijev meuliano, naio jibe bonoti novo na tanunu na meuliano.

Nina naruei romial ka iṃauano na numitu numilaio, naio be iṃauano na toru tai, bior numiololu ka Atua kiano iliano napano rijikia rila ka toro rijev meuliano p̃eli rijev m̃ariano. ¹⁷ Verjaliano tealo dolu maka asidomiio ve temi ka iṃauano nei, nalo aju amioliolu ka Atua kiano iliano amila von ka ajev veru eaio ga, mia kumemi maka tibe na. Atua bitiri bulag kumemi, a nimiṃau ea vio medave kamu ea mirano, nuberloglog Kristo kiano ilirianiano nalo, ban tomu dolu nalo maluvo ea moroano napano naio jian ban kumemi.

3

Kumemi nube tomu na nuvila iṃauano na verikariano vou

¹ Kiniou neberii kenememi iṃauano na toru mave nei, maka rivu ka kuver p̃eli numitu numil m̃arou jibe naverloglogiano sibusibiano dolu nalo nei. Nalo na abinimei ea kamiu bija m̃esi nalo napano aberiilo ana aber ka monoka kuvivitau ea m̃esi nalo tealo bereio ka averii

kialo iñauano, napano amijikia avario avano. Mia ver kumemi nuvisidom nuvan ea vio dolu tai, maka nuvisidom ñesi ninio tai na jibe na ka verial kumemi. ² Ver toro tai jidom rijikia ka kumemi jumñabe, bo ka rimei rial ñarati na kenememi iñauano ea kenemiu meuliano nalo ga. Kamiu na jibe ñesi tai rui, napano Kristo ga bivitauia berial kenememi iñauano. Tomu dolu nalo amijikia amei avulukui, ka ajikiaio venia napano naio jirio ea kenememi iviso nalo. ³ Mia aial kamiu jibe kamiu ñesi tai napano Kristo jiano, a kumemi nubario binimei, a mia ajikia avitulubario ka be riano, numila iñauano ea kamiu bo laka. Mia ñesi nei maka ñesi napano uei na vovojulu jirio ea ñati niosi, mia be ñesi napano Atua kiano Niununo jirio ea toro kiano iviso.

⁴ Jibe na, kiaku iliano nalo nei maka ave ilimoruoiano, mia kumemi numijikia nuvil tibe na bior napano Kristo ga naio mila napano nubalea ga Atua toru laka. ⁵ Verver kumemi ga, mia maka nuvijikia nuver ka nubare ka nuvila vite tai, bior napano vite nonovio na numilaio, Atua ga mila na nubare ka nuvilaio. ⁶ Naio naruei jian moroano a jikiaiano ban kumemi, mila kumemi nubinimei nube tomu nalo na kiano iñauano ea tivelinio na verikariano vou napano naio mila bija kito tomu nalo na yetemeriba. Verikariano na beamu, ajiri bulag kiano iliano nalo ea niosi lu nalo na Mosis kiano tuboiano, mia iliano nalo nene amiija kija kito telisu mia maka rivare. Nalo abo, mia venia napano amilaio, amilaio meravo ga ka kito tomu nalo na lakoroviano na

tuboiano, napano mia monoka roviviuo m̃ariano riviorio. Mia verikariano vou, kiano iliano nalo amaluvo ea Niununo Lu, a Niununo nene naruei mila kito romijikia rojev ioruriano.

⁷ Marabo moruo re nua nene, napano aje kiano tuboiano nalo ea subaveru nalo, naio jo berkar m̃ariano ga ban kito, mia be vite lu tai laka. Bogo napano Mosis ba bar subaveru nalo nei, Atua kiano mermerano binimei eaio, ana bogo napano bar veru nalo nei ban tomu nalo na Israel, moroano na mermerano nei jo bavatove ruei, mia nalo maka ajikia avitii mirano bior napano merera mia merera kilkil laka. ⁸ Jibe na, ver Atua kiano mermerano miñau kirisikili ea bogo napano aberial m̃arabo na avokar m̃ariano, mia rim̃au tum̃abe ea bogo napano mia averial m̃arabo na avokar meuliano? ⁹ Mia Atua kiano mermerano monoka rim̃au ve toru laka garuei ea bogo na, a kito roju romial ruei napano mi-amoiانو na m̃arabo vou jo merera janea vio, jo juvulu miamoiano na m̃arabo moruo nei napano jo batove ruei. ¹⁰ Ee, miamoiano na m̃arabo moruo nei merera vatitig nua, mia vonganei, romialio ka kiano miamoiano jibe ka maka bunu merera vatitig leleio, bior miamoiano na m̃arabo vou mijedulu, jo merera toru laka ea vio nalo. ¹¹ Miamoiano napano jo batove nei, be riano ka naio binimei beamu, binimei bija kiano burum̃ara mermerano. Mia vonganei, miamoiano vou napano binimei vonga iorou, mia naio to tulaka, a kiano mermerano toru laka garuei.

¹² Ver kito rosidomii nina, mia rila kiado

jidomiano sikili vatitig, a romerou re ka rala Tubo kiano miamoiano rimerera ea vio reraio. ¹³ Mia rosidomii bunu tormoruo Mosis, napano bavin ea burusuku, ana Atua binimej vaataro kanio, mila mirano merera laka. Mia maka rivu ka rotibe ka naio, bior bogo napano naio batove binimej bereio ea tomu nalo na Israel, naio jovuko mirano bija kulumārauo ka aialio re, vano-o rivokar bogo na kiano miamoiano to rivatove rivano-o ribisi. ¹⁴ Ea bogo na, makalele aial miamoiano nene, bior napano pariparilo kirisikili laka, mia romial bokar banej, ajibe na kia bunu. Naloaju abuluku iliano nalo na niosi moruo napanoaju, mia jibe napano kulumārauo nene jo keano, jo joko kialo jidomiano. Mia ver amonea Kristo ga, mia naio mijikia ridular kulumārauo nene ka ajikia avitilubar kiano miamoiano vou. ¹⁵ Bogo napano abuluku Mosis kiano Tuboiano, jibe napano vite tai jo jetavoko pariparilo, ¹⁶ mia bogo napano toro tai binimej ea Kristo, amidular vite na napano joko kiano jidomiano, ana naio mijikia rivitilubar vite. Jibe ga iliano na Vivitauiano Lu nalo napano berii tormoruo Mosis nene, berinavo “Bogo napano Mosis bilig naio bitikar Tubo, kulumārauo nene jaluvo den naio bereio.” ¹⁷ Ana bogo napano iliano nei ber ka Mosis bilig naio bitikar Tubo, iliano nei Tubo jo ber ka nina napano Atua kiano Niununo Lu. A kito romijikia ka vio vabe Atua kiano Niununo joaio, tomu nalo amijikia ataluvo den moroano na vovaiano, ana amijikia ajev meuliano.

¹⁸ Jibe na, kito nonovio napano romonea ruei,

maka bunu kulumãarauo tai to toko mirado, mia roju robitii memedu burumãara Atua kiano mermerano. A bogo napano roju robitio, Atua kiano mermerano nene jo binimei bujovujo ea kito bano napano robinimei jibe mermerobi ka merera bulag kiano miamoiano van tomu dolu nalo. Mia miamoiano nene maka taluvo den kiado meuliano, miyotuba den kiado Tubo, napano naio be Niununo na napano joa kito.

4

Pol naliko atevi nalo amioliolu ka miamoiano na Ioluano Vou

¹ Kumemi numitu numerera bulag Atua kiano miamoiano jibe na, naio be kenememi imãauano na toru tai ka nuvija tomu dolu nalo. Atua kiano iviso bujo ka tinievuiano, a naio naruei jian imãauano nei ban kumemi, a bogo napano numisidomii nina, mila na maka lele tiniememi maro ka nuvilaio. ² A bogo napano numimãau, numitu numimãau memedu bo bogo nonovio. Tomu tealo amijikia amimãau lukluk bena ga na amila sibusibiano ga ka avuru tomu nalo kialo jidomiano, a amijikia bunu aviligvilig Atua kiano iliano riva rive dolu, mia kumemi maka nuvila bajago kinkin nalo na jibe na. Kumemi numijikia ver bogo na numitu numimãau, numitu numila ea Atua mirano, ana monoka nuvila vatitigio. Tomu nalo dolu bunu aju abitivitii kenememi imãauano, a aju amijog bo kanio, bior napano aju abitulubarío ka numitu nuberial Atua kiano ilirianiano nonovio nalo me-medu ga.

³ Kumemi numioliolu jibe nei, maka toro tai napano mijikia river ka naio maka rijikia rijogkar Ioluano Vou napano numitu nuberialio. Mia ver tai river ka maka meravo ka naio, nina maka tai napano jo barlaka ka legiano, mia monoka tai napano jo barlaka ka melijokouo ga, napano monoka ve vite tai ka toko kiano jidomiano, jibe kulumñarauo neibano roberii ruei. ⁴ Ea tivelinio na nalo napano maka amonea vo, tubo va na yetemeriba nei naio jetavoko kialo jidomiano ruei, naio milalo jibe abe merebono, bior napano naio maka sidom ka avitii burumñara miamoiano na Kristo kiano Ioluano Vou. Kristo nene kiano mermerano merera laka, bior napano naio bar mirano Atua ga memedu. ⁵ Kumemi numitu numioliolu ka nina naruei, ninei Yesu Kristo, kiado Tubo. Maka nuvitu nuvidular kumemi ka kamiu bereio, mia kumemi tomu na iñauano na kenemiu ga, ka nuvioliolu ka Yesu van kamiu ka kuvijikiaio.

⁶ A vite nonovio nei be Atua kiano iñauano ga. Ea tiiano, Atua ber jibe nei, berinavo “Mia miamoiano rimei mereralii melijokouo napano jo,” a jo mila jibe na kea ban kito. Nina ga Atua nei napano jo miñau vonganei, mila kiano miamoiano merera ba joomo nonio ea kito, mila robakar miamoiano nei napano jo merera binime den Kristo mirano, napano miyotuba nonovio ea Atua kiano mermerano napano joaio.

⁷ Jikiaiano nalo na miamoiano na Atua kiano mermerano joa kito jibe na, be vite novo tai napano be lu laka. Ea kumemi napano numila Tubo kiano iñauano, numial jibe kumemi nube

vite kurano tai ga, a maka nuvare ka kiano tolu novo nalo nei ajua kumemi, mia Atua naio bo, jo misionio ea kenememi meuliano julaka. A nina mila ka ver bogo tai nuviñauka vite tealo na bo, ana mia nuvitilubar ga ka moroano ve toru ka nuviñauka vite nalo nei maka moroano tai na yetemeriba nei napano maluvo den kumemi, mia be moroano tai na tiniabene napano maluvo den Atua ga.

⁸ Naruei numitu numiñau bija moroano nene mijai kumemi toru, bior napano numitu nubiviuo bogokouo telabo, ana maka nuvitibirbil vo. Vite telabo amila kumemi numisidomii vonvon laka, mia kenememi jidomiano maka riva kovio. ⁹ Tomu telabo amila bulag vatitig kumemi, mia Atua bitikar kumemi julaka. Kumemi nubar jaleleano nalo, mia maka ajikia aue bulag kumemi, numeul kia vo. ¹⁰ Be riano, bogokouo ban kumemi jibe na naruei, rivano-o jogvaiano na m̃ariano nalo ajua mokotenememi nalo jibe napano Yesu bario ea kiano m̃ariano. Mia kumemi numituvanio ga, bior napano ver Yesu kiano m̃ariano joa kumemi, mia kiano meuliano toa kumemi bunu. ¹¹ Kumemi numiñau Yesu kiano jibe na, mila na bogo napano numitu numeul ea yetemeriba nei, mia bogo nonovio numitua ga juluvati m̃ariano, ana mia mila ka kamiu bunu kumijikia kuvitii ka Yesu kiano meuliano jo malmaluvo toru ea mokotenememi na m̃ariano nalo. ¹² Be riano numitu nuban ka nuvokar kenememi m̃ariano, mia numila jibe na ka kamiu kuvijikia kuva kuvokar kenemiu meuliano.

¹³ Iliano tai joa Niosi na Iouano Lu nalo, napano toro tai mil, ber

“Kiniou nomonea ruei, naruei mila na kiniou nemijikia neverial iliano,” Sam 116:10

a numialio jibe niununo na vie-kouoiano napano joa toro na, vonganei binimei toru ea kumemi bunu. Kumemi numitibe ka naio ga, napano kumemi bunu numonea, a vite venia napano numonmoneaio, nina naruei numijikia nuverialio.

¹⁴ Mia maka numerou ka nuverial leleio, bior napano numijikia vatitig ka kiado Atua napano mila Tubo Yesu meul bereio den nañariano, mia naio mila kumemi bunu numeul bereio jibe Yesu, a mia kamiu bunu kumeul bereio tibe kumemi, ana mia naio rivuru kito nonovio ravan rotu vijaio. ¹⁵ Ee, kumemi nubardulu bogokouo telabo jibe na, mia bo ga, bior napano naio be kenememi ñarabo tai ka nuvijikia nuviija kamiu. Kumemi numisidom ga ka Atua kiano tiniememiano monoka to rivanvano-o tulaka ea tomu nalo ea vio nonovio, ka rila aiaia Atua bogo nonovio, atu aver siva ka naio rivano-o rila kiano mermerano to rimei ve toru lie.

¹⁶ Jidomiano novnovo nalo nei mila buriakurano napano bova ban kumemi juñabe, mia numitu jikili bo ga numitu. Ea tivelinio na mokotememi, jo binimei be kulu moruo, jo binimei burukokorovio, mia tivelinio na niunumemi, Atua jo mila binimei be terivou, jikili vatitigio ea bogoti nonovio ga. ¹⁷ Bogo kouo tertelisu nalo na yetemeriba nei nalo abe tena bogo bulati ga, mia aju amila kito roju vatitig ka ravar dulu ka rotua mermerano na tiniabene, napano toru laka, bo laka juvulu loa, napano mia rotu rojog rivu kanio

to toboto. ¹⁸ Vonganei kiado jidomiano maka toa vite nalo napano mirado jo bitikario, mia kiado jidomiano toa vite nalo napano mirado maka rijikia aialio, kario napano vite na mirado mijikia rialio, nalo abe tena ga bogo bulati ea yetemeriba nei, mia vite na mirado maka rijikia rialio, nalo abe tena tu dañariga ea vio mave.

5

Kiado vio ea vio mave

¹ Kito romijikia ruei ka mokotenado ea yetemeriba nei, maka rijikia to tulaka. Naio jibe tabobo tai na telisu napano roju rojuluku eaio, napano mia bogo tai monoka momavu garuei, ðeli tomu dolu nalo amijikia amei aue bulagio. Mia romijikia bunu ka kunuado dolu tai na jikili toru jo, napano maka aimaukanio ea vio yetemeriba nei, mia Atua ga mila vatitigio ju be kiado ea vio mave, ana iorou romijikia rava rotuaio. ² Yetemeriba nei jibe vio na tegiano ga, a rajaaro ga ka rataluvo denio, rojidom rava rotoluku ea kunuado na mave. ³ A bogo napano mia rava rotuaio, mia maka bunu rojog ka maka ve kunuado tai, mia roialio navo ka kiado vio memedu jo.

⁴ Ee, mokotenado jibe tabobo tai napano rojuluku eaio ea yetemeriba nei, be riano ga, bogo napano roju jibe na roju rejerjerni julaka bior jidomiano kokouro nalo na bogokouo nalo napano roju rabarduluio. Peli bova ka amei auebinvin bulag mokotenado, mia jidomiano tai

monoka toa kito ka ver alaio, bo ga na, bior napano bo laka ka rotaluvo den tabobo nene, rava rotua yimo novo tai beamu. Monoka rovitilubar ka bo laka mokotenano na m̄ariano nei ribisi, ana mia mokotenano vou tai na meuliano mijikia rimei ridu jeleigio. ⁵ Bogobe ruei, Atua jo miñau ka rila vatitig kito ka ravan ea kiano vio tibe na naruei. Naio midu Niununo joa kito ka rila rosidomial tulaka ka kiano verikariano ka rila tibe na ka kito mia rimei ve riano ga.

⁶ Kito roju rojidomial nina, mila na bogo nonovio ga kito rojikili. Romijikia ka vonganei, roju romila kiado vonuo ea tabobo nene, napano be mokotenado, mia maka rotua kiado vonuo novo na vija Tubo vo. ⁷ Tibe na, bogo napano roju kia ea yetemeriba nei, monoka rola von re rotu rotua venia napano mirado ga mijikia rialio, mia monoka rotu sikili ea viekouoiano. ⁸ A ea tivelinio na kumemi, numitu kirisikili vatitig kea ka nuvitua yetemeriba nei ka nuvila kiano iñauano, mia nubitii ka bo lie bunu ver nuvijikia nuvituvan mokotememi na yetemeriba nei, nuva nuvitua kenememi vonuo memedu vija Tubo. ⁹ Jibe na, ver kito rotua yetemeriba nei, ðeli rotu mave, mia tulaka monoka rola von ka rola venia napano mia naio saaro kanio. ¹⁰ Monoka rosidomii ka bogo napano Kristo riva totano mave ea kiano jobaro lu na tibureiano, mia kito ve terakurano monoka rava rosikili rotua mirano. Naruei ea bogo na, mia naio ga rila ka mia rivu van kito, ðeli rivova van kito, takii ga venia napano roju romilaio bogo na

rojua mokotenado na yetemeriba nei.

Kristo mila kiado merevuiano bija Atua

¹¹ Bogo napano tiniememi maio ka Kristo tibure tomu nalo, numerou, a numial jibe bo ka nuviñau sikili ka nuvuru tomu nalo ka avakovio re. Atua bitilubar batitig bajago na kenememi iñauano nalo nei, a neber ðeli kamiu bunu kubitilubar ka numiñau jibe na ga napano naio jaaro kanio. ¹² Kiniou nojo neberii vite nalo nei, maka nala rivior napano nojidom ka kamiu kuvidular kumemi bereio, mia bo ka kuvijikia kuvisaaro ka venia napano numitu nuberenio. Ver kubakar vatitig kenememi iliano nalo, mia rila na iliano nalo nene amijikia atua kamiu, ana mia kumijikia kuverdoþe nalo napano aju aber ðeli abo ruei. Mia nalo aju amil vavavin ealo ka venia napano aju amilaio ea tomu nalo miralo, mia maka tinieł maio ka venia na ju joomo ea kialo meuliano.

¹³ Nemijikia ka bogo napano neber iliano nene, mia ve tealo napano atu vija kamiu napano monoka aver nomiavovu, mia nina bo ga na. Ver be riano ka numiavovu, numiavovu bior napano numila Atua kiano iñauano nalo mñlea, mia ver numitu parimememi bo ga, parimememi bo ga bior napano tiniememi maio ka kamiu, ana kamiu monoka kuviagago ka kumemi. ¹⁴ Vite takurano ga jo jilanvuu ka kenememi meuliano ka nuvila Kristo kiano iñauano novo nalo, naina kiano tinietiiano. Kumemi numonea jikili ka kiano mñariano naio takurano mijikia rilarur kiado meuliano nonovio, ver ðeli, mia kito nonovio monoka romñarmñaro ga, mia maka kito tai na

rijikia rimeul. ¹⁵ A naio m̃aro kar kito nonovio jibe na, naio jidom ka kito napano romonea naio a roju romeul kea ea yetemeriba nei, maka bunu roiñau kiado ga, mia roiñau kiano napano naio m̃aro ka rilarur kiado meuliano nalo, karina Atua bitirilar naio bereio.

¹⁶ Jibe na, bo ka rovitii re bunu tomu nalo takii jidomiano na yetemeriba nei. Beamu, bogo napano Kristo joa yetemeriba nei, tomu nalo aju abitii naio jakii jidomiano na yetemeriba nei, ana vonganei, rovitii re bunu naio tibe na, a maka rivu rotu rovitii tomu dolu nalo takii jidomiano na yetemeriba nei bunu. ¹⁷ Nina bior napano toro kei napano ver rimonea Kristo, naio rimei tibe toro terivou tai garuei. Kiano meuliano moruo na re nua ba kovio, a vonganei, kiano meuliano vou maluvo ruei. ¹⁸ Atua ga rila ka romijikia rovilig kiado meuliano tibe na, bior napano naio miilla Kristo binimei ea yetemeriba ka rila kiado m̃arabo ka romei bereio ea naio, a jidom ka kito monoka rovuru tomu dolu nalo bunu amei eaio. ¹⁹ Jibe na, Atua miñau jel ea Kristo ka rivuru tomu nalo na yetemeriba amei ka ave takurano vija naio bereio, napano maka bunu sidonii ka sian vironiano vanlo bior kialo kariano. A bija nina, naio jidom ridu kiano iliano toa juñado, ka rodu rivan ea kulo dolu nalo ka nalo bunu amei bere eaio. ²⁰ Vite na naruei mila na kumemi nubinimei nube Kristo kiano tomu nalo ka nuvar Atua kiano iliano rivano. Tibe na, bogo napano nuberial iliano ban kamiu, jibe napano Atua ga jo mil, ana numisidom laka ka nuvika sikili van kamiu nonovio bereio nuber bo, ea Kristo siano, kamiu monoka kumei bereio

eaio. ²¹ Naio naruei tinien miia laka kito, ana midu kenerinio nei Kristo, napano maka leleio rila kariano, miila naio binimej jibe toro na bar kiado kariano nonovio robiniu. Atua mila jibe na ban naio ka rila kito tomu na romila kariano, romijikia romei rove tomu memedu nalo ea Atua mirano.

6

Meuliano jikili ban Atua kiano naimãuano

¹ Kumemi numimãau jibe tomu nalo na amimãau vei bija Atua, a numijikia jumãabe ka naio be tinievu laka ban kito robiniu. Tibe na, numisidom nuvika sikili van kamiu, ka kiano tinievu novo napano binimej ea kamiu, maka rivu ka rimej kurano ga. Kamiu monoka kuviduio, a monoka kuvituvan rila kiano imãuano ea kenemiu meuliano. ² Iliano tai napano joa Niosi Moruo ber jibe na ruej, napano Atua ber jibe nei, berinavo.

Memedu ea bogo napano bo ka kamiu, kiniou nomiagago ka kenemiu tegiano nalo, a memedu ka bogoti na ioruriano, kiniou nemej neiija kamiu. *Ais 49:8*

Naruej ea kenememi vitiano, numijikia nuverial ka vonganep be kenemiu bogo memedu naruej, vonganep naruej be bogoti na kenemiu ioruriano.

³ Ea tivelinio na kenememi imãuano, numitu numila von kirisikili ka nuvimãau kanio rimemedu tulaka, ka nuvituko m̃arabo re ka tomu ninio napano ajidom amep. Maka nuvisidom ka kulo dolu aver ka numila vite tai kirivova, p̃eli numilaluvu imãuano tai kovio.

⁴ Numitu numila vite nonovio ga ka riverial ka numitu numiñau memedu jibe tomu novo nalo na Atua kiano iñauano, naruei numitu numijamo ka nuviviuo vite ve miroano. Numitu nubakar kumemi ka nuvar dulu ka nuvila nono vatitig iñauano nalo, kumemi nubinua jaleleano nalo, bogokouo nalo, a jogvaiano nalo.

⁵ Nalo ajumolu amilkuei kumemi, a abitiv kumemi, a abuku kumemi ea nalakoiano. Bogo miroano, numiñau mia numiñau, maka numonmelio rivu, a maka simemi sinaniano rivu.

⁶ Bova laka ka kumemi jibe na, mia numitu numiñau memedu ga, a numitu numiñau bija jikiaiano, bija jidomiano na tebievi, a bija tinievuiano. Tomu nalo amial ka kenememi meuliano bujo ka Niununo Lu, a kenememi bajago bujo ka tinietiano na be riano, ⁷ napano nuberial iliano nalo napano maka ave sibiano, napano numiñau ea Atua kiano moroano, a napano ea jumememi nalo, ea vameruo a vamali, nubokar vite nalo na mira ka rila memeduanu tovulu nonio vovaiano. ⁸ Tomu tealo amidular kumemi, a tealo amidu kumemi numitu yetano garuei, tealo aberii vatitig kumemi, a tealo aberii kumemi bova laka, mia kumemi maka nuvisidomialio, nuban ga. Maka nuvila sibilili toro tai, mia aju amial kumemi jibe maka nuve riano leleio. ⁹ Nalo amijikia vatitig kumemi ruei mia aju amila jibe maka asidom ajikia kumemi lele. Kumemi numeul vatitig bo numitu keano, mia aju ajidom ver numñarnño garuei.

Nina naruei jo ban jibe na ea kumemi von-ganei, mia be iakurano napano nubar vironiano

nalo, maka ajikia adular kea kenememi meuliano. ¹⁰ Be iakurano napano jogvaiano nalo abujo laka, mia kenememi iviso jaaro julaka ga. Be iakurano napano bogo nonovio jumememi beteauo, mia numitu numila tomu dolu nalo abar vite miroano. A be iakurano napano maka ve kenememi titai, mia nubitii ka vite nonovio be kenememi ga.

¹¹ Bilbilu nalo na Korin, kumemi maka jidomiano va tai bere ea kamiu napano numila luku ju. Nuberial nonovio jidomiano ban kamiu ruei, a tiniememi maio ka kamiu laka. ¹² Maka numila vite tai napano mia ĩeli tukovio ka kiado bilbilu novo, a ver tukovio ea vio tai, nina bior napano kamiu ga kubakakar jidomiano va tealoo ea kumemi aju. ¹³ A ver tibe na, kiniou monoka noil van kamiu tibe keneriku nalo ga naruei. Nojidom novika den kamiu tibe nei, neber bo, kamiu kuvilavan re bunu kenemiu jidomiano luklukuano tai bereio, mia kuvila von ka kuvila kenemiu iviso rivetavo ka kumemi.

Kuvitika vatitig ka nalo napano maka amonmonea

¹⁴ Kiniou nojidom never ka kamiu mia kuvitu re kuvila von ka kumei ve takurano vija nalo napano maka amonmonea. Bo ka kuvisidomii kario ka bajago na memedu bija bajago na kariano, naljuo maka ajikia amei avuron vio takurano, a legiano maka jikia rila bilbilu vija melijokouo. ¹⁵ Kristo maka rijikia rive kiano jidomiano tai vija Siĩaro, a toro napano monmonea maka lele kiano vite tai vija toro napano

maka monmonea. ¹⁶ Tavoru sibusibi nalo maka ajikia atu joomo ea Atua kunuano Lu bogo tai, a iliano nei be nioti nene bior napano Kunuano Lu naio maka ve yimo tai ga, mia naio be kito, Atua na meul kiano namoneano nalo. Nina jakii ga kiano iliano tealo, napano naio berenio jibe nei, berinavo

“Kiniou mia notoalo, ka mia naiel iviso kalo.

Kiniou mia neve kialo Atua, mia amei ave kiaku torogio nalo rimemedu. Lev 26:12

¹⁷ *Jibe na, jibe kialo Tubo, neber ka kiaku nalo nei ka monoka ataluvo den nalo dolu.*

Monoka atiburei nalo den tomu va nalo.

Monoka amei aveli vatitig, a monoka atu re vaataro ka niamiamo nalo,

tibe na mia nemijikia nojamo kalo ka amei atu vija kiniou.

¹⁸ *Mia kiniou, jibe Atua Soři, nemijikia never kalo never*

‘Kamii kumei ka neve karamemiu, a ka kamii kuve keneriku nalo rimemedu.’”

7

¹ Bilbilu nalo, naina naruei Atua kiano verikariano novo nalo napano ber ka mia rivuru kito tibe kiano m̄aratavo nalo. Naio mila jibe na ka kito bo laka, ana bo ka kito ravatove ka naio tulaka, a monoka rolakon niamiamo ea kiado meuliano. Kariano tealo romila ea mokotenado, a tealo romila joomo ea kiado iviso ga, ana monoka robisi kalo nonovio, a monoka romei roveli vatitig mia roveli vatitig, tibe napano naio jidomio.

Pol jaaro laka ka Atua miãau ealo

² Kiniou nojidom nevika bereio den kamiu ka tiniemi ser re kumemi, mia kuvidu kenememi vio tai ea kenemi iviso nalo, ka nemijikia never vite tealo van kamiu bereio. Bo ka kuvila tibe na, bior napano maka kamiu tai napano numila bova kanio, ðeli numila bulagio, ðeli nubilivilig lelar naio. ³ Ana bogo na neber iliano nalo na, ðeli kamiu kuberiaãa nojo nojidomii va ea kamiu, ðeli nojidom neil niegeniege kamiu, mia maka tibe na leleio. Makanio, jibe ga napano neber ka kamiu ruei, nuber kumitua kenememi iviso ruei, a roju robinimei takurano riva rivokar napano jibe rojua meuliano takurano ga, ka verenio tai riviviuo mãariano, mia rojog jibe robiniu romãarmãaro. ⁴ Ee, nemijikia never tibe nei never kiniou nojo ban kamiu toru laka mia toru laka, nobe mãarou laka ka kamiu, a bogo napano nojidomii kenemi imãauano novo nalo, aju amijakar laka kiaku jidomiano. Be riano napano nobiviuo jaleleano laka, ana kumitu kumila ban kiniou napano jogvuiano a saariano bujo laka ea kiaku iviso.

⁵ A jibe na ga bunu nanua na, bogo napano nubano numoluo ea tanobuku na Masetonia. Ea vio na, nubiniua bereio baravoiano nalo na jikirikili, mila na numerou kija, a mokotene-memi maka bogo ka jilimebi leleio. ⁶ A kiado Atua be Atua na duðiliðili nalo napano amijog kirivova ea kialo iviso, ana naio tinien maio ka kumemi, mila bilbilu novo nei Taitas maluvo kean kumemi, a bogo napano numial

naio bereio, numijog bo laka. ⁷ A bogo napano naio jukunu ban kumemi, naio berial tonovno nalo napano kumilaio, mikurukar kumemi toru laka. Naio berii juñabe napano naio bunu, bogo napano maluvo kean kami, mileal vite miroano ea kami napano mikurukar naio, a berealio ka kami kumila merevuiano bior kenemiu iliano nalo nanua na, napano vonganei, kubilig kenemiu jidomiano, kumitu kumisikili ea tivelinio na kinio. Berialio ka kumisidom laka monoka noviedu neadu ka kami, mia banalo, bogo napano nomijog nina nomijog bo mia nomijog bo.

⁸ Bogo napano nobivitauia ñesi dolu nei biedu kean kami, nejuvan bano ana maka vesiou nojidomiikar bereio, nojidom ver notuvanio re ga. Nina bior napano nemijikia ka kiaku iliano nalo ajikirkili, mia monoka ala kami kuvijog rivova kija. A bogo napano nomijog Taitas kiano veriiano, nomialio ka be riano, kiaku ñesi mila bulag kenemiu jidomiano nalo. Ana nina tena bogo bulati ga, iorou kami kuvilig kami bereio, ana mila na tinieku jaaro bereio napano nejuvan ñesi neibano biedu. ⁹ Jibe maka neverenio ka nejaaro napano ñesi neibano mila kami kumijog bova, mia nejaaro ga napano jogvaiano nei mila kami kubilig kami. A kenemiu jogvaiano nei, maka kumemi napano nuvilaio rimaluvo kean kami, mia Atua naruei milαιο maluvo. ¹⁰ Tibe na, jogvaiano nei naio be jogvaiano novo tai napano binimei mave, napano mila toro bilig naio ka rijikia rijev ioruriano. Mia jogvaiano dolu, napano jogvaiano na yetemeriba nei, naio

be jogvaiano va tai napano mia rila toro rijog rivoa ga riva rivokar m̃ariano. ¹¹ Kamiu bunu kuvijikia kuvitilubar ka jogvaiano napano Atua jianio maluvo kean kamiu, naio mila iñauano novo tai. Mila kamiu kumisidomii temi laka ea kenemiu meuliano, a kumila vonvon laka ka kuvila siemiu amei rivu bereio. Beamu, tiniemiu mimi napano aberii vovaiano napano jo iviso kean kamiu, a bogo napano nomil ban kamiu biorio, kumial von m̃arabo ana kumerou. Kamiu ga kuvitumormolu kuvil van kamiu bereio, a kuvisian vironiano van nalo napano amila bova, ka vovaiano tai re bunu toa kamiu.

¹² Nojidom never ka m̃esi neibano, nejuvanio bior napano nojidom noil van naljuo napano amila bova, a tinieku miia bunu tormoruo nei napano naljuo amila bulag laka naio. Nejuvanio bunu bior napano nojidom ka monoka kuvitilubar ka be riano, kamiu tiniemiu jii kumemi, ana bogo napano nuvil van kamiu ea Atua siano, kamiu kuvisaaro ka kuvamenea venia napano nuberenio. ¹³ Bogo napano Taitas binimei berial ban kumemi ka kumila jibe na ruei, mijalar kenememi jidomiano toru laka.

Kumemi numisaaro laka ka nina ruei, mia bogo napano Taitas jukunu lie ka ban kumemi, berii jum̃abe ka kumila bo laka kanio, numisaaro lie vo garuei. Naio berii napano jo bija kamiu, kumijja naio, a kumila naio jaaro laka bereio.

¹⁴ Kiniou neberii kamiu ban naio beamu ruei, neber ka nabarvar ka kiniou laka ka kenemiu bajago novo nalo, mia bogo napano naio maluvo kean kamiu, naio milealio ka maka nala sibi, mia neber be riano ga. Jibe nanua, nojo neber

vite na be riano ga ban kamiu bogo nonovio, a vonganei kumila napano kiaku iliano ban Taitas ea tivelinio na kamiu binimei be riano vatitig bunu. ¹⁵ Naio maka rijikia tiniene bobogia ka bogo napano naio biedu, kamiu kumerou laka a kumemebiju, mia bogo napano naio mil ban kamiu, kumiagago kanio, kubatove vatitig ka kiano iliano. Kenemiu bajago novo jibe na mila ka bogoti na naio binimei bereio, jo jidomii laka ka kamiu bogo nonovio ga. ¹⁶ A ea tivelinio na kiniou, neber ga ka kiniou najaaro mia najaaro, a vonga nei nemial jibe ka mia nemijikia notuvan kamiu vatitig ea vite ninio ea bogo ninio ga.

8

Bo kanio asian jidomiano

¹ Bilbilu nalo na Korin, kumemi numisidom kamiu kuvijog ioluano na vite novo tai napano jo malmaluvo ea yimo lu nalo na buruñara tanobuku na Masetonia, napano Atua jo miñau ea kiano tiniememiano. ² Ea vio na, nalo abar dulu kija bogokouo nalo napano vite miroano amila von niegelo, a ba bokar napano maka bunu ve kialo vite tai, mia nalo na, maka lele abisi ka asaaro ga ka venia napano abiniuaio. Juñalo yauo ga, mia numiilo laka ka bogo napano amijog ka namoneano dolu nalo na Yerusalemo abiniua bogokouo bunu, ana taniel miialo a jibe ka juñalo nalo na abinimei abujo vatitig bija vite nalo na ajianio jibe kialo jidomiano tai ban kulo dolu nalo nei. ³ Maka toro tai napano river ka monoka ala tibe na, mia nalo ga

aberii ka alaio, a nomijikia vatitig ka ajian vite nonovio napano amijikia asianio, bano-o napano tealó ajian jovulu venia napano amijikia asianio. ⁴ A bogo napano abar bulag nonovio kario, abar jua jumememi, nalo ajikili ka nuvial m̃arabo tai ka nuvituvan jidomiano nei rivano, bior napano aber ka ver ve bogo tai ka ajikia aija namoneano lu dolu nalo tibe na bereio, mia rive vite novo tai laka kalo, na-pano mia asaaro laka kano. ⁵ Nalo abo laka, bior napano beamu nalo amidu momou kialo meuliano jibe jidomiano tai ba ban Tubo, amidulo aju yetano ka kenememi iliano, ana iorou, amidu vite venia napano be kialo jibe jidomiano tai binimeí ka namoneano dolu nalo. Nalo amila bo lie jovulu venia napano kumemi numisidomii ka mia alaio, a be riano, amilaio memedu ga ka Atua kiano tinieiiano.

⁶ Ana bogo napano numial ka tomu dolu nalo na Masetonia amila jibe na, nuber p̃eli bo ka nuviila Taitas rimei bereio ea kamiú, ka rikurkar kamiú ka kuvila tibe na bunu. Numijikia ka bogo napano naio binimeí nua, naio jo mil ban kamiú, a kumitíkar ka kuvila iñauano novo na tinievuiano na naruei, mia bo ka naio rimei rila nonovio vatitig vija kamiú. ⁷ Numial napano iñauano dolu nalo, kumitu kumilaio vatitig ruei, napano kenemiu viekouoiano toru laka, kumitu kuberial ilirianiano bo laka, kumijikia vite miroano ruei, kumitu kubarvar vatitig kamiú ka iñauano, a kumitu tiniemiujii kumemi namoneano dolu nalo toru laka. Kamiú kumila iñauano nalo na ba jovulu venia napano numisidomii nuber bare ka kuvilaio, ana bo

kuvila tibe na bunu ea tivelinio na imãauano na asian jidomiano nene.

⁸ Kiniou neber jibe na, mia iliano na naio maka tibe ka tuboiano tai napano mia monoka atakiio. Vite na joa ga kamiu, ðeli bo ka noverii nalo dolu tealo van kamiu tibe na, neverial vite novo nalo napano amilaio ruei. A bogo napano mia kuvijogio, mia rila kamiu kuvitii kija kamiu bereio, kuver kenemiu tinietiano toru bunu, beberare ka nana kanalo, ðeli na makanio? ⁹ A bo ka rosidomii bogo nonovio Yesu Kristo kiado Tubo kanano burumãara tiniememiano, napano beamu, naio jibe ka be kiano vite nonovio, ana tinien maio ka kito ea yetemeriba, naio binimej jibe napano maka ve kiano titai, ka rila romijikia romei tibe napano be kiado vite nonovio. ¹⁰ Bo ga, nina naruei kiaku jidomiano tai ea tivelinio na. Kiniou neber ga ka nemial jibe ka vite na, kumisidom kuvilaio ka yuka na barlaka ruei, a kumitkar ka kuvilaio, mia bo lie ka kuvitumolu bereio ka kuvila nonio vatitigio. ¹¹ Bogobe ruei, kenemiu jidomiano ka kuvila tibe na naio jikili batitig bo, mia vonganei bo ka kuvisikili vatitig ka kuvimãaukanio, a ka kuvimãaukanio rivoru ea juluvati napano kamiu kubare kanio. ¹² Atua maka river ka monoka reje jidomiano todovul venia napano joa jumãdo ka rosian, mia jidom ga ka rosaaro ka roija toro dolu, a reje jidomiano rimemedu ea venia napano rabare ka rosiano.

¹³ Ana bogo napano nobika kamiu ka ku-visaaro ka ijaiano tibe na, maka nosidomii ka nala ka mia imãauano rimej ve temi ka kamiu mia rimej rimonmaio ga ka kulo dolu nalo. ¹⁴ Kiniou

nojo nojidomii ga bo ka kito nonovio roveverare ga. Ea bogo na, kenemiu vite miroano, mia nalo maka kialo tai, mia tibe na, bo ka kenemiu vite torogio riva rila ka nalo ve kialo vite nalo ve telisu, a ĩeli bogo tai ver kamiu kuvokar jogvaiano ea yuka nalo napano ju ka rimei, kialo vite torogio mijikia rimei rila ka kamiu kenemiu ve telisu. Bogo napano roju romijajai kito jibe na bo, mila na kito nonovio roju beberare, ¹⁵ a mia tibe iliano tai na Niosi Moruo napano ber jibe nei, berinavo

*“Toro napano bar sinaniano miroano binime,
naio jenio ba biniu koko, mia iorou kanio maka
bunu sano sinaniano tai to,
a nina napano ba bar sinaniano telisu ga,
napano mialio ka bare ga,
mia maka juñano ve bulati ka vite tai.”* Eks
16:18

Mia Taitas rivan bereio Korin

¹⁶ Beamu ruei binime, nojo nojidomii laka kamiu, a vonganei, neber siva laka ban Atua ka naio mila ban Taitas ka vonganei, jidomiano na jikili novo tai joa naio ruei, ka naio monoka riviedu rijai kamiu. ¹⁷ Ana bogo napano kumemi nubika naio ka riviedu riyotuba kean kamiu, naio jaaro ga, bior napano jidomiano tai ka rila tibe na joa naio ruei. ¹⁸ A maka naio ga ve takurano, mia nuviila kumemi dolu tai rimei vija naio, napano be kuruado tai napano namoneano lu nalo ea vio miroano amijikia vatitig naio, bior napano naio be toro na bo tai na mioliolu ka Ioluanu Vou. ¹⁹ Namoneano lu nalo ajaaro

ka kiano iũaauano, ana nalo abijauialar naio ka to riel seliviv vija kumemi ea kiado tanobuku nalo, bogo napano numitu nubar biji veru na jidomiano nei napano ka rijai namoneano nalo ea vio Yerusalemo. Kumemi numila iũaauano nei bior napano tiniememi jiilo laka, a bogo napano mia avokar jidomiano nei mia aiilo vatitig ka bajago novo na ijaiano napano rolaio vanlo, mia adular Tubo siano rivavin. ²⁰ A numisaaro laka ka kuruado dolu nei jakisor kumemi, bior napano naio mijikia rijai kumemi ka vitikar veru na toru nei napano aju ajuvanbijiio. Numisidom nuvitikar kanio takii kiano m̃arabo novo nalo ga, maka nuvisidom nuvijog iliano ninio rimeiorou. ²¹ Numisidom nuvila iũaauano nei tibe napano mia rimemedu vatitig ka Tubo kiano vitiiano, a mia rimemedu vatitig ka tomu dolu nalo kialo vitiiano bunu.

²² Ana ea tivelinio na Taitas naljuo nei, mia nuviila kuruado dolu tai bereio rimeiorou ka rial kamiu. Naio bunu be toro tai napano nubar vite miroano ajua jum̃ano ruei, a numila von naio jibe na bano-o numialio ka naio biekouo vatitig ea vite nonovio. Naio be toro na bo tai ka rim̃au, a bogo napano kiniou nojo neberii kenemiu bajago novo nalo banio, naio monea kamiu laka ka ver rimeiorou kija rim̃au vija kamiu mia rivu laka. ²³ Tibe na, ea tivelinio na kiaku bilbilu novo nei Taitas, kamiu monoka kuvitii naio kuver kumemi juo naruei numiũaauo vio takurano ka nuviija kamiu, a ea tivelinio na kuruado juo dolu napano mia amei vija naio, monoka kuvitiilo kuver nalo abinimeiorou ka kamiu ea namoneano lu dolu nalo na tanobuku nei sialo, a abinimeiorou

ea Kristo siano napano kialo meuliano jo berial kiano bajago novo nalo. ²⁴ Naruei nojidom never ka kamiu ka bogo napano nalo nei amei ayotuba kean kamiu, kenemi meuliano nalo monoka atu averial bunu kenemi bajago novo nalo. Kiniou nojo nomioliolu kamiu ka nalo ruei, ana bo ka mia avitulubar vatitig ka miralo ka kiniou neber be riano ga, ka kenemi tinietiano toru laka, a mia ajikia asian veriiano novo tai napano riverii kamiu riva van namoneano lu dolu nalo.

9

Jidomiano na ijaiano ban namoneano dolu nalo

¹ Kiniou nebitaui bulag iliano miroano ruei ea tivelinio na ijaiano na veru napano roju robarbijiio ka rijai Atua kiano namoneano dolu nalo nei, a neber ðeli kamiu kumitu kumisidomii vite nalo na kia ga vo. ² Nemijikia vatitig ruei ka kumisaaro ka kuviasol ea inãuano na abarvar veru na ijaiano nei bior napano ka yuka na barlaka ruei, kumitu kumila bijii vite ka kuvijev kiano veru ve telisu. A bogo napano naban ea tanobuku nei Masetonia neberii kamiu banlo, neber kamiu kulo Akaia, kumitikario ruei, a bogo napano amijogio jibe na mikurlo kija, mila na kialo jidomiano ajevijo ka nalo monoka asikil lie ka ala kialo togio. ³ Nojo neberii kamiu ban tomu dolu nalo ruei, neber kamiu kuminau bo jibe nei jibe na, ana ver maka kuvilaio, mia kirivova ga! Naina naruei mila kiniou nojidom neiila kuruado tolu nei ka aviedu avitii vatitig kamiu, bior napano neber banlo neber monoka

kuvarvar veru nalo nei ruei, naruei amijikia amei alealio ka jibe napano neberenio ꝑeli na makan vo. ⁴ Ver makan vo, monoka kuvila soꝑeli ka kuvilaio, bior napano vaataro mia kiniou bunu noviedu, a mia noviedu vija tomu tealo na Masetonia, napano neberii kamiu banlo ruei. Naruei ver nuviedu a aialio ka napano maka kuvila vite rivu vo, mia ve buruṃara imouiano van kiniou, a van kamiu bunu, mia nalo monoka averii kiniou nomila soꝑeli laka ka nomiaia kamiu banlo. ⁵ Nina naruei nemialio ka monoka nevika Taitas nalo ka aviedu beamu ka kiniou, ana amijikia aiṃau vija kamiu ka kuvarvar veru nalo napano kuberkario ka kuvario, kuvarbijii vatitigio tu, ana kario numei nuvar nuvano. Kiniou neber jibe nei, ana kamiu kuvisidomii re kuver nojo nomiyuku kamiu ka monoka kuvar jidomiano nene. Ijaiano na jidomiano jibe nei, naio be vite tai napano kube tinievuiano, mia kenemiu jidomiano ga asaaro ka alaio.

Ilivuiano nalo na bajago na asian vite

⁶ Mia iliano tai napano nemijikia never sikili van kamiu jibe nei, ber toro napano mebijo telisu, mia naio rivar ve telisu, mia toro napano mebijo toru, mia naio rivar ve toru. ⁷ Ea tivelinio na reje jidomiano van toro dolu, kito terakurano monoka rosian venia ga napano kiado jidomiano berkario ka ralaio, mia maka rivu ka kosian napano maka kosaaro ka kosiano, ꝑeli kosian bior napano toro dolu miyukuso ka monoka kosiano. Atua maka sidom nina, mia naio jidom laka toro napano jian vite miyotuba ea tinievuiano a ea kiano jidomiano naio takurano.

⁸ Naruei ver jau tai napano kojo kojian jidomiano bano, jau kosidomial re kanio, bior napano Atua mijikia sian kean jidomiano novo nalo amei easo, ve miroano mia ve miroano. Naio mijikia rila napano bogo nonovio ga kovar vare ea vite nonovio napano kojidomio, a mave ka naina vare ka kosian bereio ka ijaiano na iñauano novo dolu nalo. ⁹ Nina jibe iliano tai na Niosi na Iouano Lu nalo, napano berii Atua kanano tinievuiano, berinavo.

Naio jo jijian bulag jidomiano novo nalo ban tomu nalo napano juñalo beteauo,

kiano bajago novo aju julaka. Iouano 112:9

¹⁰ A Atua, naio naruei napano jian kurukuti ka romebija ea borotano, a naio naruei napano mila kurukuti bar mñarati ka roiñauka sinaniano eaio, a jibe nei, mia naio jian venia napano kumisidom ka kuvimñau eaio, a mia rila kenemiu saba nalo amei ve miroano, a mia rila ka kenemiu iñauano nalo rimemedu ka avar mñarati ve miroano.

¹¹ Mia naio rivitilubar vatitig kenemiu bajago novo nene, napano bogo nonovio kumisaaro ka kuvisian vite, naruei mia naio sian kean meran vite ve miroano rimei van kamiu, a bogo napano nuvar kenemiu ijaiano rivian ea nalo dolu nei, mia rila napano kito nonovio rosian sivaiano tai na toru van Atua bior ilivuiano novnovo nalo napano naio jo jianio binimei ban kito. ¹² Jidomiano nene napano mia kuvituvanio rivano, mia rijai ve toru namoneano lu dolu nalo nei napano aju abiniua bogokouo, a mia rila aiaia Atua ve toru bunu, aver siva laka vanio. ¹³ Mia aiaia Atua tibe na bior napano mia

aialio ka kamiu maka kuvitu kuvioliolu ka Kristo kanano Ioluano Vou ga, mia kumitu kumijogkar bunu ka venia napano naio berio, a mia aial ka jidomiano napano kumijianio bano toru laka, napano mia mijikia rijai nalo ve toru a rijai nalo dolu bunu. Naruei bogo napano amialio vite juo nei, mia abitulubar von bunu ka kenemiu imãuano jo berialio ka kenemiu viekouoiano kirisikili vatitig ga a be riano jo. ¹⁴ Mia nalo aial napano Atua kiano tiniememiano bujo lou laka ea kenemiu iviso jibe na, naruei mia tiniel maio ka kamiu bano-o, mia tiniel miia kamiu, mia aju abolkouo ka kamiu julaka.

¹⁵ Bo ka aver siva ka kamiu bior kenemiu jidomiano novo na jibe na, mia bo bunu ka kito nonovio rover siva laka van Atua tulaka bior jidomiano novnovo napano naio jianio ban kito, napano kenerinio nei, Yesu Kristo.

10

Pol berdoŝe nalo napano amil niege kiano imãuano

¹ Bilbilu nalo, kamiu kumijikia ka kiniou nei Pol ga nojo nobivitaubiedu, mia nojidom kamiu kuvijev kiaku iliano ea bajago na beberare ka Kristo kiano bajago, napano naio be tuñaro bo a melokloko bo. Naina naruei bajago napano nojo nomila von ka nala van kamiu nua, mia nemijikia ka tomu tai napano aju amilkue kiniou biorio. Nalo aju aber bogo napano nojo bija kamiu, kiniou nomelmeloko laka, a nomerou ka noil, mia nalo aber bogo napano nobivitaubiedu, nomila kiniou jibe toro tai napano

nomijikia nomil jikili, bior napano ga nojo koal-
abo den kamiu. ² Nina bo ga na, mia kamiu
monoka kuvijikia ka bogo napano namaluvo
kean kamiu, ver neial ka bo noil sikili, nomijikia
nala ga. Mia vite na naruei nojidom never ka
kamiu, a neber bo ban kamiu, nebika jikili den
kamiu ka kuvila von vovaiano nalo nei amei
rivu kija, bogo napano maka nomaluvo kean
kamiu vo. Ver tibe na, bogo napano neviedu,
mia ve re vite tai napano monoka noil sikili
riviorio, ana ver makanio, maka nomerou ka
novuku iliano tealo napano jikirkili mia jikirkili
van nalo napano aju joomo ea vovaiano nalo
nei, a napano aju amil niegeniege kumemi, aber
ka kumemi numitu numiñau jakii jidomiano na
yetemeriba ga.

³ Ee, kito nonovio rojua yetemeriba nei, mia
kumemi maka nuvitu nuvitakii kiano bajago. A
be riano, numitu numila mira tai ea yetemeriba
nei, mia mira nene maka na vio na. ⁴ Kumemi
numitu numiasol ea mira tai napano moroano
nalo na vio mave aju amila die moroano nalo
na vio na jogvaiano, a tenalo na mira napano
numitu nubokario, nalo maka tena yetemeriba
nei, mia numitu numila mira ea moroano na
Niununo Lu napano mijikia riolkon bulag vio
na jikirkili nonovio napano vite va nalo aju
ajuluku eaio. ⁵ Ver nalo aver ilivovaiano nalo
die Tubo kiano iñauano, mia kumemi numijikia
nuvituvulu lo ga. Ver abe ñarou, amila von
ka atukovio ka kanano iñauano, mia kumemi
numijikia nuvar dulu ka nuvila tomu nalo ajikia
naio ea kialo meuliano. Ver nalo atumolu vija

kialo jidomiano va nalo, mia kumemi numijikia nuvilig tomu nalo nei amei napano kialo jidomiano rimei sikili ka atakisor Kristo ga. ⁶ Numijikia nuvila tibe na ka kamiu rivano-o kuvilig kamiu, kuvijamo ka kuvidu kamiu kuvitu yetano ka Tubo kiano iliano, a iorou mia nuvila rivan ea vio dolu nalo napano tomu nalo na jukujukuano ajuao.

⁷ Naruei ea tivelinio na toro nei napano be burupati na jaleleano nei, ĩeli kamiu kumitu kuberiamĉa vite nonovio bo ga, bior napano toro nei naio ber be namoneano tai. Mia neber bo ka kamiu kuvitii re ea kuluniabene ga, kuvila von ka kuvitii vatitigio ea vite napano be riano napano joa miremiu ruei. Naio ber ka be namoneano, mia bo ga, mia naio jo mila bova, a bo ka naio rivitii vatitigio kiano meuliano bereio. Kumitu kumisidom kuviagago ka naio kia ga, mia jumĉabe, kiniou bunu nebe namoneano, ana bior vaio maka kuvisidom kuviagago ka kiniou? ⁸ Kiniou neber jibe na, ĩeli mia kamiu tealo ailkue ka kiniou bereio, averinavo kiniou nojidom notovulu lie ga, mia maka tibe na. Peli be riano ka bogo tealo nebe mĉarou laka, ĩeli nojo noberii laka ka kumemi naruei numitu nubitkar kamiu, mia maka nala titai rivova napano monoka noimou riviorio. Kiniou nojo neberii jibe na bior napano Tubo ga midu kamiu kumitua jumememi nua ruei ka nuvila kenemiu meuliano rivija naio rimei mave. Ver kamiu kuberka kumemi numitu numil ban kamiu ka nuvila bulag kenemiu meuliano bereio, maka tibe na leleio. ⁹ A ver kamiu kuberiamĉa kiniou

nebe toro na tiniemimiano napano nojo nobivitauia ea m̄esi nalo biedu ka rila kamiu monoka kumerou ka kiniou, nina bunu maka rimemedu.

¹⁰ Kiniou nomijikia ka tealo aju aberii kiniou jibe na ruei, aberinavo “O Pol na, kiano m̄esi nalo abujo ka iliano na teremi nalo napano ajikili laka, mia ver koial naio, jibe toro ninio tai na melukluku ga, a ver kojog naio mil, melala ga.”

¹¹ Mia nojidom never ka nalo na never bo ka avitulubario ka venia napano nojo nobivitauia bulag ea m̄esi, bogo napano maka nuvitu vija kamiu, naio bare ga ka venia napano mia nuvitu nuvila ea miremiu, bogo napano numitu bija kamiu. ¹² Neber jibe nei, mia maka nosidom never m̄elea vite ka ridular siememi bereio. Maka nosidom ka nomei tibe tomu dolu nalo, napano aju abe m̄arou laka ka averial kialo vite novo nalo bereio. Tomu kinkin nalo nei aju abitii veve kialo bilbilu nalo, p̄eli aju abitii veve tomu dolu nalo, ana aber p̄eli nalo abo lie ajovulu lo, mia nina be iñauano tai na vovuiano ga, bior napano p̄eli nalo nonovio na abova beverage ga.

¹³ Tibe na, mia neverii re laka ka kumemi riva lie laka, mia monoka noverii vite tealo van kamiu napano amemedu ka iñauano nalo napano Atua midu joa jumememi, a joomo eaio, ba bokar vite tealo ea tivelinio na vitikariano na kamiu napano kumemi numitu numilaio.

¹⁴ Kumemi maka nuvisidom ka nuva laka ka nuvila von ka nuvitu mave ka kamiu, mia memedu ka numial ka numijikia nuvisian iliano tealo napano monoka kuvatove kanio, bior napano monoka tiniemiu ribobogia re ka kumemi

naruei nube moti ka numidu Kristo kiano Ioluano Vou binimei lilian bokar kamiu. ¹⁵ Ver tealo dolu nalo abinimei rui ea kamiu beamu, mia maka nuvisidomii ka nuvisirarago ka kamiu ŷeli ka nuvisian iliano van kamiu tibe nei. Mia kar napano numitkar iŃauano bija kamiu, monoka nuva lie vija kamiu. Numisidom ga ka kenemiu viekouoiano to riluo bogo nonovio, a numisidom laka ver tanobuku na vio na kenememi iŃauano mijikia rime ve toru lie, maka ea kenemiu vio ga, ¹⁶ a mia kumemi nuvisaaro Ńelea ver kuvijikia kuvija kumemi ka rila ka kito rava lie roioliolu ka Ioluano Vou ea venuo dolu nalo tivelinio ka kenemiu ban lie, ka ravan roteŷe viomoruo ea vio nalo napano tomu dolu nalo maka avan aioliolu eaio vo. Tibe na, ver bogo kito roverii iŃauano nalo napano mia rola ea vio nalo na, mia maka ajikia averii niegeniege kito ka roju rabarvar kito ka Ńarati napano miyotuba ea toro dolu kiano tiniavio! Ea bogo na, mia amijikia ka roju roberii Ńarati napano miyotuba ea kiado tiniavio napano kito ga roba romebijaio.

¹⁷ Jidomiano nalo nei abo laka, ana bova ver robe Ńarou ka vite tai napano romilaio, bior napano Niosi Lu berenio rui, berinavo

Toro napano jidom ve Ńarou ka vite tai, monoka ve Ńarou ka venia ga napano Atua milao.
Jer 9:24

¹⁸ A bova kito roiaia kito bereio, bior toro na bo be riano, maka nina napano naio bereio ga ber ka naio bo, ana naio be naina napano Atua ga ber ka naio bo.

11

Tomu na Korin ajakisor atevi sibusibiano nalo

¹ Peli kamiu kubuluku iliano tealo napano nobivitauia ruei, kuber ꞑeli nomil vovu, mia nojidom kuvila kenemiu jidomiano rive terebievi kija van kiniou, ana mia nala von never tealo lie bereio. ² Monoka never iliano nalo nei bior napano bogo nonovio nojo nojidomii laka ka kamiu. Mia never tibe nei, never nemial kamiu jibe kube kiaku niatira novo tai, napano neberkarikoio ka risoro ka koano napano Kristo. Nomijog jibe nomijukua vatitig ka kamiu, nojidom novitkar vatitig kamiu ka kuve riano ea verikariano nei, a nina jibe bunu Atua, napano naio mijukua vatitig ka kito, maka sidom ka rotuvan naio rava iorou bereio. ³ Mia kiniou bunu nomerou kija ver toro dolu rimeꞑ rivuru kenemiu jidomiano riva ve dolu bereio. Jibe nua na, maro nei binimeꞑ mila sibilili tira nei Iv, mila vonvon vatitig naio mila mijoru ea kariano, naruei maka nosidom leleio ka bogo tai kamiu kuve riano re bunu ea Kristo, tiniemiu tii vatitig re bunu naio ga ve takurano.

⁴ Neber jibe na bior napano nobitilubar paripimiu kija ruei. Bogo napano verialiano tai binimeꞑ berii Yesu dolu tai napano maka Yesu na kito romiololu kanio, a vonganei ga kamiu kumoneaio. A bogo napano niununo dolu tai maluvo ea kamiu napano maka Niununo na Atua jianio, kamiu kuviako kirisopeli ka kuviduio. Peli bogo na mia Ioluano Vou dolu tai rimalmaluvo ea kamiu, nemijikia ka mia kuvisaaro ka kuvijogkar naio tibe na ga. ⁵ Atevi dolu nalo aju

amila sibi vatitig ban kamiu ka vite nalo nei, mia nemial ka kumitu kumisidomii mave laka kalo. Kamiu kumila jibe napano nalo ga abe atevi na kiado yetemeriba nei, a kumitu kumidu kiniou nojo yetano, naruei maka nosidomii ka nina naio memedu. ⁶ Ee, nemijikia ka tomu tealo aber ka kiniou maka nejikia noioliolu rivu laka, ana nemijikia ka maka tai napano mijikia vite laka lie ka kiniou, mia neberiaña kamiu kubitilubar vite na ruei, bior jo maluvo binimeï meravo bo ea iñauano nonovio napano nomiñaukanio ea miremiu.

⁷ Kiniou nemijikia ka ea tivelinio na abarvar veru nei, tomu tealo maka asaaro kanio leleio, mia maka nejikia bior vaio jibe na. Peli nalo aberiaña nobika veru nei ka ve kiaku ga? Mia makanio, bior bogo napano nebinimeï nomioliolu ka Atua kiano Ioluano Vou ban kamiu, maka lele never ka kamiu kuvisian vite tai van kiniou. Nomidu kiniou nojo yetano garuei, ka nemijikia nodu bulag kamiu rivavin, mia ðeli kamiu tealo tiniemiu jer kiniou ka nomila jibe na? Peli kuber kiniou namila bova ka maka novika vite ninio den kamiu ea bogo na? ⁸ Nemijikia never rimemedu van kamiu ka bogo na, namoneano dolu nalo aju ajian jidomiano binimeï ka aija kiniou, a nojo nojen veru nene ga bogo napano nomiñau ea kamiu. Mia maka nala vite novo tai vanlo ea bogo na, naruei nomijog jibe ka nobena ka kialo veru ga. ⁹ A bogo napano nojo bija kamiu, jumaku bulati o-o, mia kuruaku nalo juo na abinimeï Masetonia abitilubarario napano nojo nemije jaleleano jibe na, ana abitkar vatitig

kiniou. Maka lele nemei neteg van kam tai rivior vite tai, a neberkar ka mia maka lele nejikia nala niegeniege kamiu napano nomiyuku kamiu ka monoka kuvila tibe nei ĩeli tibe na van kiniou.

¹⁰ Neberkar jibe nei bior napano tinieku m̃aro ka tomu nalo aju amil niegeniege aber ka jijer kiniou bior kialo veru, a mia neverial kiaku verikariano nei ea vio nonovio nalo ea tanobuku na Akaia. Maka lele nomerou, bior neber kar ea Kristo siano napano kiano ilirianiano joa kiniou ka mia nala garuei. ¹¹ Naruei bogo napano neber jibe na, ĩeli tomu tealó mia aver ka kiniou nojidom nala niegeniege siemiu ga, ĩeli aber ka maka tinieku tii kamiu, mia maka tibe na leleio. Atua mijikia vatitigio ka tinieku jii kamiu toru laka. ¹² Mia monoka nosikili ga ka verikariano napano nojo neberio, mia monoka nala ga, bior napano nojidom nouebin nalo dolu nei kialo sebi napano aju abarvar kalo janea vio jibe na. Nalo aju amila von ka aber ban kamiu aber nalo amiñau vio takurano bija kumemi, aju amila iñauano napano bare ga ka nana numitu numilaio, mia maka tibe na.

¹³ Tomu nalo na jibe na, abe atevi sibusibiano nalo ga, amiñau maka rimemedu leleio, mia aju amila vonvon kamiu namoneano nalo, jibe abar Kristo kiano atevi riano nalo miralo. ¹⁴ Mia monoka roiilo re napano amila jibe na, bior ka kialo toro na toru nei napano Sim̃aro, naio bunu jo mila jibe na ruei. Naio mijikia rila ka nailiano novo tai na yulu, ¹⁵ naruei romialio ka tomu nalo na kiano iñauano abilivilig tomu nalo bunu, amila lo jibe tomu nalo na iñauano na

bajago memedu. Mia bogo na, romijikia ka mia avano ga abisi ea vio napano memedu ga ka kialo iñauano va nalo.

¹⁶ Mia jibe na napano neberenio ruei, maka nosidom ka noil tibe na ana mila na tealo aber ka nomiavovu, mia ver asidom averenio, kuvituvanlo averenio. Mia ver tibe na, bo ka ala ka kiniou tibe napano amila ka vovu nalo, ka atukovio re ka kiniou beamu, mia atuvan kiniou ka never venia napano nojidom neverenio. ¹⁷ Bogo napano nojo noberii kenememi iñauano, ver nojo nomil m̃arou laka kanio, rila ka be riano ka nojo nomil vovu ga na, a mia Tubo saaro re kanio. ¹⁸ Maka rivu roil m̃arou laka, mia kiniou maka netibe ka kulo dolu nalo napano aju amil m̃arou ea kialo vite nalo na yetemeriba nei, bior napano ver noil m̃arou, nojo neberii vite novo nalo ga. ¹⁹ A nomialio napano kamiu kumitu tiniemiu jii tomu dolu nalo napano kuber p̃eli abe vovu, bior napano kubitiilo abe dolu, nalo maka avokar masouano rivu nei napano kumisidomiio kuber kuvitoaio. Mia ver kuvisidomii kuver kiniou bunu nomiavovu, bior vaio kamiu maka kuvijikia kuvila kenemiu jidomiano ve tebievi kija ea kiniou bunu?

²⁰ Kiniou nomial ka kamiu kumituvan ban atevi sibusibiano dolu nalo nei ka ala vite va ve miroano van kamiu. Amila jibe ka kamiu kialo tomu nalo na iñauano, nalo amila niegeniege kamiu, abar kenemiu saba nalo, amidulo aju mave ka kamiu, a ver asidom amijikia ajuba miremiu. Kamiu kumitu kumituvanlo amila jibe na, mia juñabe? Bogo napano neber iliano tai

ga, bior vaio maka kuvisidom kuvijog leleio?

²¹ Peli bo kanio ver kiniou bunu nojo ga nomila bajago ninio nalo jibe nei ban kamiu, ðeli mia rila kamiu kuvisaaro ga ka kiniou? Mia aua, ðeli nomelukluku laka, maka navare ka nala nina na.

Bo ga, nober iliano na, nomijikia ka tomu tealo mia aver ka nojo nomil vovu bereio. Mia nejidom never ka verver atevi dolu nalo nei ajidomii aber amijikia ailivarvar bior napano aber vite tealo ea tivelinio na nalo abo, mia kiniou bunu nomijikia noilivarvar ka vite nalo na. ²² Ver atu adu bulaglo mave ka abe Ipru, mia kiniou bunu nobe Ipru. Ver avitiri bulaglo aver nalo abe tomu na tanobuku na Israel, mia kiniou bunu tena vio na. Ver adulo atu mave bior napano aber ka nalo memedu ka Epraamo kanano taara, mia kiniou bunu nobe taara nene.

²³ A mia novika vikadeniano van kamiu vonganei, neber nalo na amimau Kristo kiano ba bokar imauano napano kiniou nomimaukanio? Makanio, neber ðeli kiniou nomila bo lie loa ka nalo. Maka rivu noto noverii kiniou bereio tibe na, mia pariparimiu kirisikili laka mila na kiniou bunu vaataro paripariku rive vovu, ana nojumolu nomil jibe na. Mia vite na be riano laka, napano nomila imauano na tortoru nalo loa kalo, tomu na tortoru abuku kiniou ea nalakoiano va miroano jovulu lo, abitiv kiniou va vio maka nejikia novolukuio, a bogo miroano bunu napano ka mia namaro ga. ²⁴ Kiniou nemijikia ka va jimo ruei, tomu na tortoru na kulo Ju nalo abitiv kiniou napano ea va

terakurano ea va jimo nei, teli jaburu ea niabeku va duelimo va rolu ba koveri [39]. Maka ajamo ka alaio riva rivokar va duelimo va veri [40], bior verver makanio, nina tena m̃ariano ga. ²⁵ Mia va rolu amue kiniou ka iesi nalo, a bogo tai bereio ajuba kiniou banbano-o vaataro ka nam̃aro. Va rolu rui nojoa tei uako madudu, a ea bogo nalo na tai, nojo nemialalo ea tei bogiano momou tai a legiano momou bereio. ²⁶ Kiaku ieliano nalo terebievi miroano laka, a ea bogo nalo na nobinua bogokouo telabo na m̃ariano. Uei nalo na bolu nalo vaataro ka adular kiniou, tomu na amue van toro amijil kiniou, kiaku tomu nalo ga jibe Ju nalo amilkuei kiniou, a nalo napano maka ave Ju amila bulag kiniou bunu. Kiniou naban ea vio vabe, jibe ea komeli, p̃eli yeturu, p̃eli ea tei, mia nubinua bogokouo, a bogo nonovio, kuruado sibusibiano nalo nei aju amilkuei kiniou. ²⁷ Bogo nonovio nabano bija im̃auano kouo a bogokouo, napano maka nejikia nomonmelio, napano midoujer laka kiniou a jijer kiniou napano sinaniano maka leleio, a naban napano maka noial vio na notoluku eaio ka burum̃ara vio menini. ²⁸ A mave ka bogokouo nalo nei, bogo nonovio ga nojo nojidomii laka ka kiaku im̃auano bija namoneano lu nalo, napano jibe vite tai napano teremi mia teremi ka kiaku meuliano. ²⁹ A nojo nojidomii kamiu laka bunu, napano ver neial ka kamiu namoneano tai rimeĩ melmeluku, mia mila napano tinieku m̃aro laka garuei, a ver nojog ka tai mijoru ea kariano, mia

11:25 Im̃auo 16:22, Im̃auo 14:19 **11:26** Im̃auo 9:23, Im̃auo 14:5

rila napano tinieku mijalele laka.

³⁰ Naina naruei vovaiano ninio nalo napano nojo nobinuaio, a nomialio ka nomelmeluku laka ka nola Tubo kiano iñauano, a maka nola vite novo tai ka noilivarvar kanio, mila na noilivarvar ka bogokouo nalo nei napano nebinuaio. ³¹ A kiado Atua, napano naio be Yesu Tubo karamãno, napano mia roiaia siano to toboto naio, mijikia ka maka nala sibi, vite nalo na napano nojo neberenio abe riano nonovio ga.

³² A jogvaiano toru dolu tai bereio napano nobinuaio, napano maka noverio mave ea vio nei, nina ea bogo napano naban ea komeli na toru nei Damaskas. Ea bogo na, parinio tubo na tanobuku nei naio be toro nei Aretas, a kiano toro na toru napano bitirilar naio ka vitikar komeli nei, jidom rivakar kiniou, naruei miila kiano menumia nalo aba ajuko morouo nonovio na vio na ka maka nejikia novuro. ³³ Vaataro ka avokar kiniou, mia bilbilu tealó amijja kiniou amiduvan kiniou joomo ea burumãara basaro tai, ana amiorkar teli eaio ajikili aju mave ea burumãara basio na vio na, ajuvarvanio melmelumu tavio ka basio, batove bokar yetano ana nomoluo den basaro nei noburo denlo nabano.

12

Vite nalo napano Pol bitii ea monovovuano

¹ Bo ga, nemial ka ver nojo noberii kiniou jibe nei kia ga vo, mia maka nejikia nevilig kenemiu jidomiano rimei rivu ka kiniou bereio, mia bo ga na, nomijog jibe nojidom neiasol iliano

bereio ka neverii vite nalo napano nemialio a vite nalo napano Tubo jiloglogio ka kiniou ea monovovuano nalo. ² A mia nojukunu ka Kristo kiano toro tai beamu, napano nomijikia vatitig naio, napano yuka duelimo ba veri [14] barlaka ruei bokar vonganei, naio jo mia jabujo ka aburu naio ba miyotuba mave ea vio soñi tai mave. Maka nejikia ka naio ban bija mokotenano nonovio ðeli ga mijikiaio. ³ Buriakurano napano ver naio rivan ea mokotenano ðeli rivan ea niununo ga, nomijikia ka be riano, toro na ba mijaka bitii joomo ea kiado vonuo novo ea vio na. ⁴ Naio mijog vite miroano napano maka ka averialio bereio, napano maka bunu iliano nalo na yetemeriba nei tai napano vare ka averiio.

⁵ Naruei bogo napano neberii toro nei, ðeli kumiilo, kuber ka toro nei, be riano ga na, nina toro tai na. Mia juñabe, ver never ka maka toro dolu, mia nojo noberii kiniou ga, ðeli mia kamiu kuver von ka nina maka vite tai ga na? Tibe na, nomial ka ver nojidom noil ñelea ka vite na tortoru tealoo van kamiu, bo ka neverii ea toro dolu siano ga, ka kuvisaaro ka kumoneaio, mia ea siaku, noverii vonvon kiaku vite nalo na tertelisu ga. ⁶ A mia ver nojidom noil ñarou ka vite na tortoru nalo napano nomilaio, mia toro tai re rijikia river ka kiniou nojo nomil vovu, bior vite nalo abiniu abe riano. Mia maka nosidom noil laka ka vite nalo na tibe na, bior napano bova nomila von ka nala kamiu kuvidu kiniou noto mave rivior vite tealoo napano maka kuvialio kija a maka kuvijogio kija, mia kiniou ga nojo noberii. Kiniou nojidom ka kuvitu

kuvitii kiniou ea imãauano venia napano kumial nomilaio ka kamiu, a ea iliano venia napano neberio ka kamiu.

⁷ A nemial jibe Atua bunu maka sidom ka kiaku jidomiano rimei to mave laka ea monovovuano nalo a vite nalo napano naio jo berialio ban kiniou, ana naio jian jaleleano tai joa mokotenaku napano nomijog jibe nionoti molu tai napano Simãaro jo julu kiniou bijaio julaka, napano jo mila mokotenaku mijalele, a jo mila kiaku jidomiano jo ga yetano. ⁸ Kiniou nebika den Tubo ka ridular vite nei den mokotenaku, ana maka rilaiio, kario valuo nene nobolkouo ka naio biorio, kario varolu nene bereio, mia maka garuei, ⁹ naruei naio mil ban kiniou ga, ber jibe nei ber “Mia kiaku tinietiano ga bare ka rivokar vatitigso, bior napano kiaku moroano mijikia rimãau ve toru lie bogo napano rimãau rivija kiamo meluklukuano.” Iliano nei naruei mila na kiniou nojaaro ka noverii kiniou lie bereio, mia noverii kiaku meluklukuano nalo ga, ka rila na Kristo kiano moroano mijikia rimãau lie ve toru ea kiniou, jibe napano naio berenio. ¹⁰ Tibe na, ka rila na siano rimei ve toru lie, nomijamo ga ka neber nojaaro ka meluklukuano nalo ajua mokotenaku, ðeli ka avitii kiniou rivova, ðeli nobinua bogokouo nalo, ðeli amila bulag kiniou, ðeli nubardulu jaleleano nalo, bior napano nomijikia ka bogo na nomelmeluku, Kristo naruei mia rila kiniou nesikili.

¹¹ Banalo! Nojidomii iliano nalo napano neber bulagio ban kamiu ea vio nei, nomialio ka be

riano, nojo nomil jibe nomiavovu laka. Kamiu kuviekokoa kiniou, mia bo ka kuviti-lubar bunu ka kamiu naruei kumila kiniou jibe na. Neber ĩeli mia kamiu naruei kuvitu kuverii vatitig kiniou, napano kumisaaro ka vite novnovo nalo napano nomila ban kamiu ruei, mia makanio, kumitu kuberii niegeniege kiniou ga. Nemijikia ka kiniou nebe iakurano ga, mia neber ĩeli maka nobova loa atevi sibusibiano dolu nalo, naruei bior vaio kamiu kumitu kumiaia laka nalo?

¹² Bo ka kuvisidomii bereio vite nalo napano nomilaio iviso kean kamiu, napano aberialio ka kiniou naruei nobe atevi riano. Bogo nonovio ga, kiaku jidomiano tebievi bo ka noiĩau melmelumu vija kamiu, a nomila kamiu amial vremesiano nalo, bija vite nalo na iloiano, bija kijokijo nalo na Atua kiano moroano. ¹³ Nemila vite nonovio ban kamiu bo laka, beberare ga ka venia napano nomila ban namoneano lu dolu nalo, naruei maka ail muĩiio, mia kamiu kumil muĩiio. Vite tai ga napano nomilaio banlo, a maka nala van kamiu, maka nevika ka kuvitu kuvitkar kiniou ĩeli kuvijai kiniou, jibe napano nalo amila ruei, mia ĩeli ea vio na naruei nomila bova? Ver tibe na, kamiu kuviekokoa kiniou, bior napano ĩeli ver kiniou novika vite ve miroano ruei den kamiu mia kamiu, kuvisaaro ga ka kiniou naruei?

¹⁴ Bo ga, vonganei naruei nojo ka noviedu noial kamiu bereio, napano varolu nene naruei. Kiniou neberkar ka mia nola re burĩauano van kamiu, bior napano maka noviedu ka kenemiu vite nalo na aija kiniou, mia neviedu ka kin-

iou naruei neijja kamiu. Nina jibe teta nalo a nena nalo bija kialo kiritete nalo, napano maka kiritete likiliki nalo kialo iñauano ka avitkar kialo tormoruo nalo, mia tomoruo nalo naruei monoka avitkar vatitig kialo kiritete nalo. ¹⁵ Naruei jibe na, kiniou najaaro ga ka nesian kiaku vite nonovio, vija kiaku meuliano bunu, ka rijai kamiu. Nemijikia nala tibe na bior napano tinieku jii kamiu laka, mia nomijog kirivova bior napano nomial ka bogo napano kiaku tinietiano ea kamiu jo bavin lie, mia kenemiu tinietiano ea kiniou jo batove ga. ¹⁶ Kiniou neber jibe na bior napano nomijog kenemiu iliano dolu tai ruei. Kamiu kubitilubar ka bogo napano nojo bija kamiu, maka nala burimñauano ka kamiu ka kuvitkar kiniou, a maka nesen kenemiu veru leleio, mia jidomiano tai joa kamiu kia ga. Kuber kiniou nebe masou vatitig ka bajago nalo na ala sibilili toro, naruei kumitu kuber nojo nomila lukua ñarabo tai ka nola sibilili kamiu bior kenemiu togogo nalo. ¹⁷ Mia maka tibe na leleio. Kamiu kuvila von kuvisidomii vatitigio ka nalo napano nojo nomiilalo ka aviedu kean kamiu. Kumial napano amila niegeniege kamiu ka vite tai, ñeli abar kenemiu vite nalo tealó be kiaku? Neber ñeli makanio. ¹⁸ A junñabe bunu bogo napano nojikili ka Taitas ka naio naliko kuruado dolu nei, naljuo monoka ayotuba kean kamiu? Kumialio ka amila sibilili ka kamiu ka kenemiu veru tealó? Maka leleio, bior napano kumemi jibe taara takurano ga, napano Niununo takurano ga joa kumemi, a kumemi numitu numitakii ñarabo tai na iñauano ga, napano

maka leleio nuvisodomii ka nuvila Tubo kiano iñauano ka nuvar saba ve kenememi.

Pol jidomii laka ka bogo napano riva Korin mia tuñabe?

¹⁹ Kiniou nojo noberii kiaku iñauano jibe na, ðeli kamiu kuber ðeli nojo nomila von ka nodular siaku mave ea miremiu ka rila kamiu kuvisodomii re rivova ka kiniou. Mia makanio, maka noto tinieku maio ka kiniou, mia nojo tinieku maio ga ka kamiu, a iliano nalo napano neberio, neberenio jibe Kristo kiano toro tai, ea Atua mirano, ka rijai kenemiu meuliano nalo.

²⁰ Neber iliano nalo nei bior napano nomerou laka ka maka rivu kiniou namaluvo kean kamiu, ana noial ka kamiu kumitu ea vio tai napano maka rivu leleio ea kiaku jidomiano, a nomerou bunu ka maka rivova ka kamiu maka kuvisidom kiniou. Ver tibe na mijikia rila ka kito rala baravo ka kito, ðeli rosidomii rivova kean kito, ðeli tiniedo seri kito, ðeli rosidomii re toro dolu mia rosidomii kito ga veve terakurano bereio. Ea bogo na jibe na toro mijikia rioliolu, mijikia ril ea toro dolu, mijikia ril varvar, a mijikia rila yotubaiano laka. Ver rivan tibe na, bova ga ruei.

²¹ A nomerou laka bunu ka bogo napano noviedu bereio ea kamiu na mia nomial napano kiaku iñauano nalo ea kamiu ajibirbil vatitig garuei. Ver tibe na, mia rila noimou laka ea Atua, rila kiniou nojog ka naio burudobi kiniou toru ea miremiu. Mia nomial ka mia monoka tibe na ga, bior napano burumñara kariano napano kamiu tealoaju amilaio, naio be bajago va tai na siakaiano napano amila korov tuboiano na Atua

midu jo ka toro a tira monoka atakiio, a nalo maka aviliglo kanio leleio, a kuvitu kuvituvanlo ga ka nalo atu alaio rivano.

13

Iliano maaro na rilabonlo

¹ Bilbilu nalo, jibe napano neberenio, nina naruei ieliano varolu napano mia nala ka nevedu ea kamiu, a ĩeli mia bogo varolu na monoka noil van kamiu ka jaleleano nei. Nina mila kiniou nojidomii iliano tai ea Vivitauiano Lu nalo napano berenio jibe nei, ber

“Bogo napano amil ban toro tai ea komeli ka kariano tai,

monoka ve juo ĩeli ve tolu napano amijikia averial kiano kariano, ka rila avitii ve riano.”

Tiut 19:15

² Kiniou nojidomiikar nina bior ka bogo na nomaluvo kean kamiu ea bogo valuo nene nua na, nomil ban kenemiu tom juo napano amila kariano nei, naina naruei bogo moti napano nomil banlo jibe na. A vonganei nojo nomil valuo nene bereio ea mēsi nei, a ver nomei noil bereio, nina mila varolu nene. A kiniou nojidom never ka nalo nei, vija nalo dolu napano aju tivelinio na nalo, ver nomei noil bereio, nina mia tinieku tii re lo, mia notiburelo ka vironiano na jikili tai. ³ Kamiu kumitu kuber bo ka kiniou noverial kija kiniou ka be riano ka Kristo jo mil riano ea kiaku iliano nalo, ana ver kamiu kuvisidom tibe na, bo ka kamiu kumei kuviagago ka kiniou ea bogo na, naruei mia kamiu kuvialio. Mia kuvitii ka bogo napano

Kristo jidom rila kiano iũaauano ea kamiu, naio maka lele melmeluku, a mia mijikia riũaau vija kiano moroano nonovio. ⁴ Bogo napano ajukar naio m̃aro ea m̃akolkolo, romial ka mokotenano binimei melukluku garuei, mia bogo napano naio jumolu meul bereio, naio bujo vatitig ka Atua kiano moroano nonovio. A kumemi numelmeluku bunu javukia naio, mia bogo na numila kiano iũaauano ka rijai kamiu, numitu numiũaau bija moroano napano Atua mijamo ka ban kumemi.

⁵ Kiniou nojidom nover bunu ka nomial napano kumitu kumitibure kiniou laka, ana jum̃abe, kamiu maka kuvijikia kuvitibure kija kamiu bereio, ka kenemiu viekouoiano jo jikili vatitig kiano p̃eli jum̃abe? Kuvitii vatitig kamiu, kumitu ku-bitilubar ka Yesu Kristo jo miũaau ea kenemiu meuliano kiano, p̃eli makanio? Verenio makanio, p̃eli tealo ajua meuliano napano Tubo maka leleio toaio, a nalo maka ave namoneano napano abe riano. ⁶ A ver bogo tai kuvisidom kuvitii veve kenememi meuliano bunu, mia bo ga, a nojidom laka ka mia kuvitilubar ka Tubo jo miũaau ea kenememi meuliano, naruei maka nuvila luvu niati nene tai. ⁷ A kumemi numitu nubolkouo ban Atua ka riũaau ea kenemiu meuliano ka kamiu bunu maka kuvilaluvu vite tai. Ver kamiu tibe na, mia mijikia rila siememi rivu bunu, bior napano kumemi naruei nuberloglog kamiu, mia kumemi maka nubolkouo ka kamiu bior siememi ga. Ver tomu nalo aial ka kumemi numiũaau bova jum̃abe, nina naio bo ga, mia kenememi jidomiano na toru, numisidom ka kamiu monoka kuvitu kuvila rimemedu bogo

nonovio. ⁸ A kumemi bunu, numisidom ka kene-memi iũaauano nonovio bunu monoka memedu ga ea Tubo kiano ilirianiano, maka nuvisidom nuvila vite tai napano riuedom kiano ilirianiano nei bereio. ⁹ Kumemi numitu numiũaau kiano ga, naruei ver bogo tai rila numei numelmeluku, numisaaro ga, bior napano numijikia ka bogo napano numelmeluku, a kamiu kumitu kubin-imej jikili. Numitu nubolkouo bior nina ga, ka mia kuvitu kumei rivu lie bogo nonovio. ¹⁰ Jidomiano nei naruei mila nobivitauia mũesi nei biedu ban kamiu vonganei ea bogo na nojo koalabo den kamiu kia ga. Kiniou nojidom kamiu kuvijogkario, a ver kuvilaio, mia bogo na noviedu, noil sikili re bunu van kamiu. Tubo midu kamiu kumitua jumũaku ka novitkar kamiu, maka ka rila bulag kamiu, mia ka rila kamiu kuvavin mave. A ver noviedu a noial jumũabe, mia monoka nala sikili van kamiu ka venia ga memedu ka nalaio.

Pol berenio bogiano bo kalo

¹¹ Bilbilu nalo, nebinimej ea kiaku iliano maaro naruei, nober bogiano bo ga ban kamiu. Neber bo, kamiu kuvila von ka kuvila kenemiu mũarabo rivu vatitigio. Kumonea vatitigio ea vite nalo napano nobika den kamiu. Kamiu nonovio kuberakkar jidomiano novo tai ga. Kuvitu bo ga ea bajago na tumũaro, naruei mia Atua na tiniememiano a tumũaroiano to vija kamiu. ¹² Bogo napano kumitu kubiviuo kamiu, kuvan jumemiu vatitig van kamiu, kuviniom babibiniomiu ea saariano lu. ¹³ Namoneano lu

nalo na vio nei aber kialo bogiano bo binimei
ban kamiu bunu.

¹⁴ Naruei kiaku volkouano ka mia kiado Tubo
Yesu Kristo kiano tiniememiano, bija Atua kiano
tinetiiano, bija voroniano na Niununo Lu, atu
vija kamiu nonovio.

Kiniou, Pol.

Verikariano Vou Na Baki
The New Testament in the Baki language of Epi,
Vanuatu
Le Nouveau Testament en Baki langue de l'île d'Épi
au Vanuatu — Niutestamen long Baki lanwis, blong
Epi Aelan, Vanuatu

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Baki

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

f1528695-aae7-544e-aadd-9084a3830ae4